

Ministerul Fondurilor Europene – Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

**Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor** – Organismul Intermediar pentru Transport

Axa Prioritară 2 (A.P.) Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

Prioritatea de investiții 7c – *Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local*

Obiectivul Specific 2.3 (OS) *Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor*

# GHIDUL SOLICITANTULUI

CONDIȚII SPECIFICE DE ACCESARE A FONDURILOR

## DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII AEROPORTUARE -Beneficiari publici și privați-

Coduri apeluri:

POIM/\_\_\_/\_\_\_/OS 2.3 Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii aeroportuare - proiecte noi de investiții

POIM/\_\_\_/\_\_\_/OS 2.3 Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii aeroportuare - proiecte noi de investiții care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității

POIM/\_\_\_/\_\_\_/OS 2.3 Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii aeroportuare – sprijin pregătire proiecte de investiții

**DECEMBRIE 2020**

## CUPRINS

CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELURILE DE PROIECTE .....	3
1.1 Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectivul specific.....	3
1.2 Tipul apelurilor de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte.....	3
1.3 Acțiunile sprijinite și activități .....	4
1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM.....	4
1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 2.3.....	4
1.4 Tipuri de solicitanți .....	6
1.5 Grup țintă.....	6
1.6 Indicatori .....	7
1.7 Alocarea stabilită pentru apelurile de proiecte .....	8
1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare.....	8
1.8.1 Valoarea proiectelor .....	8
1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor .....	9
1.9 Ajutor de stat .....	11
CAPITOLUL 2. REGULI PENTRU ACORDAREA FINANȚĂRII.....	16
2.1 Eligibilitatea solicitantului .....	16
2.2 Eligibilitatea proiectului.....	18
2.3 Eligibilitatea cheltuielilor .....	22
CAPITOLUL 3. COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE.....	29
3.1. Înregistrarea solicitantului în sistem .....	30
3.2. Completarea cererii de finanțare pentru proiecte noi de investiții .....	31
3.2.1 Studiu de fezabilitate .....	31
3.2.2 Analiza Cost Beneficiu .....	33
3.2.3 Analiza Instituțională .....	34
3.2.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM).....	34
3.2.5 Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor .....	35
3.2.6 Alte anexe la cererea de finanțare.....	35
3.3. Completarea cererii de finanțare pentru sprijin în vederea pregătirii proiectelor de investiții care nu fac obiectul ajutorului de stat .....	37
3.4. Obiectivele proiectului .....	38
3.5. Context și justificare.....	38
3.6. Sustenabilitate .....	38
3.7. Relevanță.....	39

3.8. Complementaritate .....	39
3.9. Aplicarea principiilor orizontale .....	39
3.10. Managementul de proiect .....	40
3.11. Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli .....	41
CAPITOLUL 4. PROCESUL DE EVALUARE ȘI SELECȚIE .....	42
4.1 Descriere generală .....	42
4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare .....	42
4.1.2 Evaluarea tehnico-economică a cererilor de finanțare .....	43
4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor .....	44
CAPITOLUL 5. CONTRACTAREA PROIECTELOR .....	45
ANEXE .....	47
<i>Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare .....</i>	<i>47</i>
<i>1.1.A. Formular pentru transmiterea informațiilor privind proiectele majore – engleza .....</i>	<i>47</i>
<i>1.1.B. Formular pentru transmiterea informațiilor privind proiectele minore – română .....</i>	<i>47</i>
<i>1.2. Cerere finanțare pentru proiecte de sprijin în pregătirea proiectelor vizând activități care nu fac obiectul ajutorului de stat .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 2. Fișă de control a Cererii de finanțare (pentru solicitant) .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 3. Grile de verificare și evaluare a Cererilor de Finanțare .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, declarația privind conformitatea cu ajutorul de stat) .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 5. Categoriile de cheltuieli .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 6. Model contract de finanțare .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 7. Indicatorii de mediu .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 8. Lista proiectelor eligibile din POIM pentru sectorul aerian (se actualizează periodic) și Capitolul de Transport aerian din Master Planul General de Transport .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 9. Schema de ajutor de stat de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura aeroportuară aferentă Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM 2014-2020), Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectivul specific 2.3 – Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 10. Activități de natură non-economică eligibile pentru sectorul aerian .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 11. Grile de ajutor de stat .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 12. Metodologie de verificare a îndeplinirii condiției ca întreprinderea să nu se afle în dificultate .....</i>	<i>47</i>
<i>Anexa 13. Lista de verificare și evaluare a întreprinderilor în dificultate .....</i>	<i>47</i>

## CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELURILE DE PROIECTE

Prezentul Ghid al Solicitantului este o versiune completată și actualizată de Organismul Intermediar pentru Transport a Ghidului elaborat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (AM POIM) și se adresează solicitanților de finanțare nerambursabilă, entități publice și private, pentru proiecte noi de investiții și de asistență tehnică în cadrul Axei prioritare 2 *Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient*, Obiectivul specific 2.3 *Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor*.

### 1.1 Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectivul specific

Axa Prioritară 2 (AP) *Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient*.

Prioritatea de investiții 7c – *Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport care respectă mediul, inclusiv a celor cu zgomot redus și care au emisii reduse de carbon, inclusiv a căilor navigabile interioare și a sistemelor de transport maritim, a porturilor, a legăturilor multimodale și infrastructurilor aeroportuare, cu scopul de a promova mobilitatea durabilă la nivel regional și local*.

Obiectivul Specific 2.3 (OS) *Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor*.

### 1.2 Tipul apelurilor de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Apelurile de proiecte lansate prin prezentul ghid sunt apeluri pe bază de listă de proiecte prioritare în corelare cu fundamentarea oferită de Master Planul General de Transport (MPGT) al României. Lista de proiecte care pot face obiectul cererilor de finanțare în cadrul apelurilor de proiecte prevăzute în prezentul Ghid este prezentată în Anexa 8 și este publicată pe pagina de internet a POIM și a Organismului Intermediar de Transport alături de Capitolul de transport aerian al MPGT, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016.

Selecția proiectelor va ține cont de limita fondurilor alocate priorității de investiții și domeniului specific.

**Data lansare apeluri: 15.12.2017**

**Solicitățile se vor primi de la data lansării apelului până la data de 31.12.2022.**

**Ultima plată va putea fi efectuată până la data de 31.12.2023.**

AM POIM/OIT poate prelungi termenul de depunere în funcție de solicitările primite, rata de contractare a proiectelor, deciziile de realocare a unor fonduri sau de alte considerente.

Cererile de finanțare se vor depune prin aplicația electronică MySMIS 2014, cu toate anexele solicitate prin prezentul ghid.

Modalitățile de utilizare a aplicației MySMIS2014 sunt publicate pe site-ul [www.fonduri-ue.ro/mysmis](http://www.fonduri-ue.ro/mysmis).

## 1.3 Acțiunile sprijinite și activități

### 1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM

În cadrul OS 2.3, sunt finanțabile investiții în infrastructura aeroportuară (construcție / extindere / modernizare terminale, reabilitare-modernizare / extindere piste, căi de rulare, platforme etc.), însoțite de măsuri de protecția mediului, după cum urmează:

- A Proiecte noi de investiții în infrastructura aeroportuară având ca obiectiv construcția / extinderea / modernizarea de terminale, respectiv reabilitarea-modernizarea/extinderea de suprafețe de mișcare (piste, căi de rulare, platforme etc.), însoțite de măsuri de protecția mediului
- B Proiecte noi de investiții în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității
- C Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte de investiții în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității, aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz)

Proiectele de tip B vor demonstra contribuția la indicatorul de rezultat al OS 2.3. Un proiect de tip A care vizează un aeroport pentru care s-a finanțat un proiect de tip B poate include doar acele investiții în domeniul siguranței și securității aeroportuare care sunt direct necesare pentru atingerea scopului proiectului.

Prin OS 2.3 (finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională - FEDR) se promovează acțiuni ce contribuie la modernizarea aeroporturilor, situate atât pe rețeaua TEN-T, cât și în afara acesteia, contribuind la realizarea obiectivelor de creștere a accesibilității și mobilității regionale, prin investiții în infrastructura aeroportuară și în infrastructura care asigură conexiunea acesteia la rețeaua terestră rutieră și feroviară, în condiții de siguranță și în acord cu obiectivele de protecție a mediului.

**Principalul rezultat** urmărit prin promovarea investițiilor prevăzute în cadrul OS 2.3 vizează îndeplinirea cerințelor pentru transportul aerian prevăzute în Regulamentul (UE) nr.1315/2013 privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport și de abrogare a Deciziei nr.661/2010/UE:

- *Volum crescut al pasagerilor tranzitați prin aeroporturi*

### 1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 2.3

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui obiectiv specific vor finanța următoarele activități orientative, fără a fi însă limitative:

#### Activități finanțabile în cadrul OS 2.3

- A. Proiecte noi de investiții în infrastructura aeroportuară având ca obiectiv construcția / extinderea / modernizarea de terminale, respectiv reabilitarea-modernizarea/extinderea

**de suprafețe de mișcare (piste, căi de rulare, platforme etc.), însoțite de măsuri de protecția mediului**

- Construcție / extindere / modernizare terminale;
- Reabilitare / modernizare / extindere suprafețe de mișcare (piste, căi de rulare, platforme etc.);
- Instalații aferente infrastructurii aeroportuare (balizaj, sisteme iluminare, etc.);
- Investiții care vizează siguranța și securitatea pentru infrastructura de transport aerian, inseparabile de obiectivele proiectului, în corelare cu tipurile de activități cu caracter non-economic prezentate în anexa 10;

**B. Proiecte noi de investiții în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității**

- Investiții care vizează siguranța și securitatea pentru infrastructura de transport aerian în corelare cu tipurile de activități cu caracter non-economic prezentate în Anexa 10;

**C. Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte de investiții în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității, aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz)**

- Activități de pregătire a investițiilor (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost - Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc) care vizează siguranța și securitatea pentru infrastructura de transport aerian în corelare cu tipurile de activități cu caracter non-economic prezentate în anexa 10;

În scopul asigurării unei identități vizuale armonioase și pentru respectarea unitară a regulilor privind vizibilitatea, Beneficiarii vor trebui să aplice cel puțin măsurile minime obligatorii din cadrul Manualului de Identitate Vizuală pentru Instrumente Structurale 2014-2020 (care poate fi accesat la adresa [www.fonduri-ue.ro/transparenta/comunicare](http://www.fonduri-ue.ro/transparenta/comunicare)). Activitățile de comunicare vor fi adaptate din punct de vedere al valorii, frecvenței și complexității, în funcție de specificitatea proiectului gestionat de beneficiar.

În cadrul fiecărui proiect de investiții se vor finanța activități cu caracter general:

- Managementul de proiect cu excepția activităților de management de proiect care fac obiectul unui contract de prestări servicii externalizat
- Asistență pentru management-ul proiectelor, supervizarea lucrărilor etc;
- Informare și publicitate
- Sprijin pentru derularea activității UIP.

**Atenție !**

**Finanțarea proiectelor prioritizate la finanțare se va face cu respectarea următoarelor condiții:**

- În cadrul proiectului sunt prevăzute măsuri de protecție a mediului și investițiile necesare pentru atenuarea ori reducerea impactului negativ al infrastructurii aeroportuare asupra mediului;
- Investițiile prevăzute în proiect respectă standardele minime și cerințele specificate în cadrul MPGT și sunt orientate spre nevoile de infrastructură specifice fiecărui aeroport în funcție de necesarul de investiții corelat cu evoluția cererii.

**Atenție !**

- **Activitățile investiționale și de planificare, eligibile conform POIM, care implică elemente de ajutor de stat, pentru care se solicită finanțare în cadrul proiectului, vor respecta legislația comunitară pentru determinarea compatibilității ajutorului de stat.**
- **În conformitate cu legislația aplicabilă, activitățile investiționale și / sau de planificare, eligibile conform POIM, se pot încadra într-una dintre situațiile de mai jos:**
  - Finanțarea **nu implică** ajutor de stat conform legislației comunitare;
  - Finanțarea **implică ajutor de stat care este exceptat** de la obligația de notificare la Comisia Europeană deoarece aceasta se încadrează în limitele de exceptare precizate în legislația Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat;
  - Finanțarea activităților investiționale **implică ajutor de stat care trebuie notificat** la Comisia Europeană potrivit art. 107 și 108 din Tratat.
- Proiectele de investiții finanțabile în cadrul apelurilor de proiecte prezentate în acest Ghid pot include atât activități care implică elemente de ajutor de stat cât și activități care nu implică ajutor de stat conform legislației comunitare.
- **Pentru a veni în sprijinul potențialilor beneficiari care solicită finanțare pentru activitățile investiționale și / sau de planificare care implică ajutor de stat dar care sunt exceptate de la notificare la Comisia Europeană a fost aprobată prin Ordinul MT nr.1493/2017 *Schema de ajutor de stat pentru realizarea în infrastructura aeroportuară, aferentă Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM 2014-2020), Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectivul specific 2.3 - Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor, cu modificările și completările ulterioare (Anexa nr.9) la prezentul Ghid.***

## 1.4 Tipuri de solicitanți

Solicitanții eligibili în cadrul apelurilor de proiecte vizate de prezentul Ghid în cadrul OS 2.3. sunt: autoritățile și companiile naționale, autoritățile publice locale, regiile autonome, societățile și entitățile naționale și private care administrează și / sau au în concesiune infrastructura aeroportuară<sup>1</sup>.

Solicitanții trebuie să fie înscrși în AIP România pentru a putea transmite cereri de finanțare. La momentul depunerii cererii de finanțare solicitantul trebuie să facă dovada că este deschis traficului aerian.

## 1.5 Grup țintă

Grupul țintă este reprezentat de întreaga populație a României.

<sup>1</sup> În sensul prezentului Ghid prin administrarea infrastructurii aeroportuare se înțelege activitatea de gestionare și administrare a aeroporturilor de către o entitate juridică (autoritate și companie națională, autoritate publică locală, regie autonomă, societate și entitate națională și privată), indiferent de statutul juridic, tipul de proprietate sau de modalitatea de dobândire a dreptului real conferit, corespunzător proprietății publice (drept de administrare, **drept de concesiune**).

## 1.6 Indicatori

Pentru acțiunile din cadrul OS 2.3 este prevăzut următorul **indicator de program**, care este obligatoriu la nivel de proiect :

ID	Indicatori obligatorii la nivel de proiect	Unitate de măsură
2S17	Aeroporturi modernizate	Număr

Proiectele vor demonstra contribuția la **indicatorul de rezultat** din POIM:

ID	Indicatori obligatorii la nivel de proiect	Unitate de măsură
2S13	Pasageri îmbarcați și debarcați în transportul aeroportuar	Mil. pasageri/an
Proiectul va indica contribuția la realizarea indicatorului de rezultat din POIM – respectiv creșterea preconizată a numărului de pasageri ca urmare a proiectului și contribuția la ținta din POIM.		

### Definițiile indicatorilor și indicații privind cuantificarea acestora

Definițiile indicatorilor și indicații privind cuantificarea acestora

2S13 = numărul de pasageri care tranzitează anual aeroporturile din România (îmbarcați/debarcați). Cererea de transport aerian de pasageri a fost calculată cu ajutorul Modelului de Transport Național, luând în considerare bazinul demografic deservit, punctele de atracție, tipul de zboruri disponibile, capacitatea aeroportuară de manipulare a zborurilor, capacitatea de transfer a terminalelor de pasageri, creșterea PIB.

2S17 = Numărul aeroporturilor ce urmează a fi dezvoltate.

Pentru acțiunile de tip:

**Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte** care nu fac obiectul ajutorului de stat aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz), vizând activități de natură non-economică precum siguranța și securitatea pentru infrastructura de transport aerian, se vor propune următorii **indicatori la nivel de proiect**:

#### **Indicator de rezultat**

2S81 Cerere de finanțare transmisă, spre analiză și aprobare, la Comisia Nr. Europeană / Organismul Independent pentru Evaluare

#### **Indicatori de realizare imediată**

2S82 Documentații suport pentru elaborarea aplicației de finanțare (Studiu de Set Fezabilitate, Analiza Instituțională, Analiza Cost – Beneficiu, Evaluarea Impactului asupra mediului etc. )\*

Documentații suport pentru elaborarea aplicației de finanțare (set) = pachetul de documente necesare pregătirii cererii de finanțare propuse spre finanțare prin proiectul de sprijin pentru pregătire de proiect

Pentru proiectele de sprijin pentru pregătirea cererilor de finanțare care vizează proiecte non-majore, se



va propune un indicator de rezultat specific proiectului = Cerere de finanțare transmisă, spre analiză și aprobare, la AMPOIM/OIT.

### Atenție!

Pe lângă indicatorii obligatorii menționați anterior, fiecare proiect va avea și indicatori fizici.

Indicatorii de mediu (**Anexa 7**) vor fi monitorizați în vederea raportării anuale a acestora. Indicatorii relevanți la nivel de proiect vor fi stabiliți prin avizul de mediu, în urma procedurii EIA.

## 1.7 Alocarea stabilită pentru apelurile de proiecte

Bugetul alocat apelurilor de proiecte este împărțit pe următoarele tipuri de acțiuni, după cum urmează:

	Acțiuni	Alocare POIM (valoare netă în (mil. euro) **	Buget limită apel (mil. euro) ***	Buget limită contractare (mil. euro)****
A	Proiecte noi de investiții în infrastructura aeroportuară având ca obiectiv construcția / extinderea / modernizarea de terminale, respectiv reabilitarea-modernizarea/extinderea de suprafețe de mișcare (piste, căi de rulare, platforme etc.), însoțite de măsuri de protecția mediului*	33,57	315,10	315,10
B	Proiecte noi de investiții în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității	8,95	84,02	84,02
C	Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte de investiții în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității, aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz)	1,44	21,02	21,02
<b>Total OS 2.3</b>		<b>43,96</b>	<b>420,14</b>	<b>420,14</b>

Aceste alocări bugetare sunt indicative, AM POIM/OIT putând decide limitarea, suplimentarea sau realocarea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul axei prioritare. Totodată, alocările pe acțiuni pot fi modificate în funcție de solicitările primite și de necesitatea atingerii indicatorilor respectivi.

\* Bugetul indicativ pentru aerodromuri este de 15 mil. EUR potrivit prevederilor MPGT

\*\*Alocare indicativă fără rezervă de performanță

\*\*\*Bugetul limită al apelurilor reprezintă nivelul maxim până la care AM POIM / OIT primește cereri de finanțare. Dacă acest nivel este atins înainte de 31.12.2018 apelurile vor fi suspendate și reluate ulterior în funcție de sumele disponibile în urma evaluării, contractării și/sau a unor realocări (inclusiv rezerva de performanță). Totodată, alocările pe acțiuni pot fi modificate în funcție de solicitările primite, în corelare cu țintele de program.

\*\*\*\*Bugetul limită de supracontractare reprezintă nivelul maxim până la care AM POIM/OIT încheie contracte de finanțare. Cererile de finanțare depuse care depășesc bugetul limită pentru contractare vor fi evaluate și aprobate pe lista de rezervă până la atingerea bugetului limită al apelurilor.

Pentru asigurarea contribuției la realizarea obiectivelor aferente dezvoltării integrate a Deltei Dunării, prin instrumentul Investiției Teritoriale Integrate (ITI), definite conform articolului nr. 36 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013), proiectul care contribuie la dezvoltarea ITI relevant pentru sectorul aerian vizează Aeroportul Tulcea. Alocarea financiară de aproximativ 5 milioane euro pentru acest proiect este indicativă.

## 1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare

### 1.8.1 Valoarea proiectelor

Valoarea proiectelor trebuie să se încadreze în valoarea maximă prevăzută în Master Planul General de Transport pentru aeroportul respectiv. În cazul în care valoarea costurilor totale eligibile la un singur proiect depășește 75 milioane euro, proiectul trebuie să se regăsească pe lista proiectelor majore din POIM (Tabelul 27).

În cazul investițiilor care implică ajutor de stat solicitanții vor avea în vedere încadrarea în valorile maxime ale proiectelor / costurilor eligibile prevăzute în documentele prin care este asigurată compatibilizarea cu regulile ajutorului de stat (schema de ajutor de stat anexată la prezentul Ghid, notificare aprobată de Comisie, etc).

Pentru proiectele de investiții care intră sub incidența regulilor privind ajutorul de stat, dar pentru care beneficiarul optează pentru notificarea individuală, în baza prevederilor art.107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sau pentru care beneficiarii doresc aplicarea testului investitorului privat prudent în economia de piață, prin prezentul Ghid nu se impun valori maxime ale proiectelor.

### 1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor

#### a) Pentru beneficiari finanțați din bugetul de stat/bugetul Ministerului Transporturilor Infrastructurii și Comunicațiilor:

- 85% Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), 15% buget de stat/bugetul Ministerului Transporturilor Infrastructurii și Comunicațiilor

Valoarea maximă a finanțării acordate din FEDR pentru costurile totale eligibile /intervenția publică asigurată de FEDR	85%
Contribuția publică acordată din bugetul de stat pentru costurile totale eligibile (reprezentând contribuția beneficiarului)/intervenția publică din bugetul de stat	15%

#### b) Pentru beneficiari finanțați de la bugetele locale:

- 85% Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), 13% buget de stat și 2% buget local

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile/intervenția publică asigurată de FEDR	85%
Valoarea maximă a finanțării acordate de bugetul de stat pentru costurile totale eligibile /intervenția publică din bugetul de stat	13%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului la costurile totale eligibile /intervenția publică din bugetul local	2%

#### c) Pentru beneficiari privați:

- 85% Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), 15% buget de stat

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile/intervenția publică	100% (85% FEDR + 15% buget de stat)
---	--

Ratele de cofinanțare se vor aplica valorii eligibile a proiectului stabilite în funcție de regulile specifice proiectelor care sunt generatoare de venituri și în funcție de prevederile și condițiile aplicabile de acordare a ajutorului de stat.

### **1. Determinarea valorii eligibile a proiectelor generatoare de venituri**

În conformitate cu regulile specifice proiectelor generatoare de venituri, structurile de finanțare menționate mai sus se aplică necesarului de finanțare (funding-gap) calculat pe baza rezultatelor analizei cost-beneficiu. Diferența (non-funding gap) până la incidența totalului de costuri eligibile va fi suportată de către beneficiar. Rezultatele calcului necesarului de finanțare vor fi prezentate în secțiunea C3 din Cererea de finanțare.

### **2. Determinarea valorii eligibile a activităților investiționale și / sau de planificare ce NU implică elemente de ajutor de stat**

Pentru acele activități investiționale și / sau de planificare ce NU implică elemente de ajutor de stat în conformitate cu legislația comunitară (a se vedea secțiunea 1.9 Ajutorul de stat din prezentul Ghid) procentul maxim din costurile eligibile care poate face obiectul contribuției publice asigurate prin FEDR, Buget de stat și, după caz, Buget local este de 100%.

### **3. Determinarea valorii eligibile a activităților investiționale și / sau de planificare ce implică ajutor de stat dar care sunt exceptate de la notificare la Comisia Europeană în condițiile Schemei de ajutor de stat (Anexa 9)**

A. În cadrul schemei (Secțiunea XII), valoarea maximă a alocărilor individuale (intensitatea ajutorului de stat) acordate unui beneficiar nu poate depăși:

- 50 % din costurile eligibile în cazul aeroporturilor care înregistrează un trafic mediu anual de pasageri cuprins între un milion și trei milioane de pasageri în cursul ultimelor două exerciții financiare dinaintea celui în care sunt acordate efectiv ajutoarele;
- 75 % din costurile eligibile în cazul aeroporturilor care înregistrează un trafic mediu anual de pasageri de maximum un milion de pasageri în cursul ultimelor două exerciții financiare dinaintea celui în care sunt acordate efectiv ajutoarele.

B. De asemenea, valoarea ajutorului de stat acordat nu poate depăși diferența dintre costurile eligibile și profitul din exploatare aferent investiției. Profitul din exploatare se deduce din costurile eligibile ex-ante prin analiza financiară a proiectului, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1084 al Comisiei din 14 iunie 2017 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 și prevederile relevante din Ghidul solicitantului aferent Obiectivului specific 2.3. Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor.

C. Ajutoarele pentru investiții acordate aeroporturilor care înregistrează un trafic mediu anual de pasageri de maximum 200 000 de pasageri în cursul ultimelor două exerciții financiare dinaintea celui în care sunt acordate efectiv ajutoarele, cu condiția ca aceste ajutoare nu vor conduce la creșterea traficului mediu anual de pasageri pe aeroport la peste 200 000 de pasageri în cursul următoarelor două exerciții financiare după acordarea ajutoarelor, trebuie să respecte fie prevederile punctului (A), fie prevederile punctului. (B).

**Prin urmare, aeroporturile care înregistrează un trafic mediu anual de pasageri de maximum 200 000 de pasageri în cursul ultimelor două exerciții financiare dinaintea celui în care se solicită finanțare, pot opta pentru calcularea valorii finanțării conform**

**metodei diferenței dintre costurile eligibile și profitul din exploatare (metodologia ACB – punctul 3.2.2 din prezentul Ghid) sau pentru aplicarea procentului de intensitate de 75% , dacă această finanțare nu va conduce la creșterea traficului mediu anual de pasageri pe aeroport la peste 200 000 de pasageri în cursul următoarelor două exerciții financiare după acordarea finanțării.**

D. Diferența până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar care trebuie să aducă o contribuție financiară la finanțarea costurilor eligibile, fie din resurse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui ajutor public.

**4. Determinarea valorii eligibile a activităților investiționale și / sau de sprijin în situația în care finanțarea acestora implică ajutor de stat de tip SIEG sau notificarea la Comisia Europeană potrivit art. 107 și 108 din Tratat**

În acest caz, procentul maxim din costurile eligibile (intensitatea ajutorului) care urmează să facă obiectul contribuției publice asigurate prin FEDR, Buget de stat și, după caz, Buget local va fi determinat în conformitate cu prevederile documentelor prin care a fost stabilit caracterul de compatibilitate a finanțării solicitate cu legislația aplicabilă în materie de ajutor de stat.

**5. Determinarea valorii eligibile a activităților investiționale și / sau de sprijin care vizează siguranța și securitatea în domeniul transportului aerian**

Investițiile de natură non-economică, care vizează siguranța și securitatea în domeniul transportului aerian, nu fac obiectul ajutorului de stat, valoarea finanțării cheltuielilor eligibile putând fi de 100 %. Tipurile de investiții de natură non-economică sunt descrise orientativ în anexa 10.

**Atenție!**

Diferența dintre valoarea totală eligibilă a proiectului și valoarea eligibilă rezultată prin aplicarea intensității ajutorului de stat se acoperă de către beneficiar fie din resurse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui ajutor public.

## **1.9 Ajutor de stat**

Activitățile investiționale prevăzute de prezentul ghid sunt supuse, în principiu, ajutorului de stat.

În conformitate cu legislația aplicabilă, activitățile investiționale și / sau de planificare finanțabile prin prezentul Ghid se pot încadra într-una dintre situațiile de mai jos:

- Finanțarea **nu implică** ajutor de stat conform legislației comunitare;
- Finanțarea **implică ajutor de stat, dar este exceptată de la obligația de notificare** la Comisia Europeană deoarece aceasta se încadrează în limitele de exceptare precizate în legislația Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat;
- Finanțarea activităților investiționale **implică ajutor de stat dar trebuie notificată** la Comisia Europeană potrivit art. 107 și 108 din Tratat.

## 1. Finanțarea nu implică ajutor de stat conform legislației comunitare

### 1.1. Investițiile pentru infrastructura necesară activităților care sunt responsabilitatea Statului

În conformitate cu prevederile Comunicării Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene - punctul 215, investițiile pentru infrastructura necesară activităților care țin de responsabilitatea statului în exercitarea prerogativelor sale de autoritate publică nu fac obiectul controlului ajutoarelor de stat, ca de exemplu: controlul traficului maritim, stingerea incendiilor, activitățile cadrelor de poliție și a celor vamale sunt, în general, considerate a nu avea un caracter economic (a se vedea lista orientativă a activităților care au un caracter non-economic, anexa 10 a prezentului Ghid).

### 1.2. Principiul operatorului economic privat în economia de piață

Finanțarea activităților investiționale, eligibile conform prezentului Ghid, poate să nu implice elemente de natura ajutorului de stat în situația în care furnizorul / proprietarul infrastructurii acționează ca un operator economic privat în economia de piață. Prin aplicarea testului operatorului economic privat în economia de piață se poate determina dacă investiția unui organism public constituie sau nu ajutor de stat. În acest sens, este necesar să se evalueze dacă, în împrejurări similare, un investitor privat de dimensiune comparabilă, care își desfășoară activitatea în condițiile normale ale unei economii de piață, ar avea un comportament similar.

În această situație, solicitantul de finanțare va demonstra compatibilitatea cu legislația comunitară privind ajutorul de stat printr-o analiză<sup>2</sup> a măsurii în care, în condiții similare, un operator privat, având în vedere probabilitatea de a obține un randament și făcând abstracție de toate considerentele sociale, de politică regională și sectoriale, ar acorda aceeași finanțare ca aceea care este solicitată. Finanțarea publică acordată în circumstanțe care corespund condițiilor normale de piață nu este considerată ajutor de stat. În elaborarea analizei, solicitantul va ține cont de faptul că aceasta va avea la bază în special principiile și metodologia prevăzute în secțiunea 3.4 *Finanțarea publică a aeroporturilor și aplicarea principiului operatorului în economia de piață* din Comunicarea Comisiei *Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene* (2014/C 99/03).

Această analiză se va reflecta într-un capitol distinct în analiza instituțională, susținută și de informațiile prezentate în analiza-cost beneficiu.

### 1.3. Investiții implementate de către o autoritate publică

În cazul în care investiția se implementează de o autoritate publică, iar activele rezultate în urma implementării investiției sunt concesionate/date în administrare către o altă entitate, nu se aplică regulile de ajutor de stat, dacă autoritatea publică își recuperează investiția (din chirii, redevență, dividende, etc) și un profit rezonabil, pe perioada de exploatare a activului, astfel încât să se poată demonstra că autoritatea publică se comporta asemeni unui investitor privat prudent. În acest caz cererea de finanțare va fi depusă de autoritatea publică.

Solicitantul va prezenta modalitatea avută în vedere pentru exploatarea obiectivului de investiții vizat de cererea de finanțare, inclusiv o analiză<sup>3</sup> privind modul, forma și calendarul recuperării investiției, precum și o descriere a procedurii prin care se va realiza o eventuală concesionare/darea în administrare a activelor rezultate în urma implementării investiției. Această analiză se va reflecta atât în analiza instituțională, cât și în analiza - cost beneficiu.

<sup>2</sup> Este preferabil ca analiza să fie efectuată de un expert independent.

<sup>3</sup> Este preferabil ca analiza să fie efectuată de un expert independent.

## **2. Finanțarea implică ajutor de stat dar este exceptată de la obligația de notificare la Comisia Europeană deoarece aceasta se încadrează în limitele de exceptare precizate în legislația Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat**

### **2.1. Finanțare acordată în cadrul schemei de ajutor de stat aprobată prin Ordinul MT nr.1493/2017**

În acest caz, proiectul va respecta prevederile *Schemei de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura aeroportuară, aferentă Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM 2014-2020), Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectivul specific 2.3 - Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor (Anexa nr.9) la prezentul Ghid (aprobată prin Ordinul MT nr.1493/2017)*, cu toate aspectele privind eligibilitatea solicitantului, a proiectului și chetuielilor, etc. iar finanțarea solicitată aferentă activităților investiționale / de pregătire care intră sub incidența schemei nu va depăși intensitatea ajutorului conform specificațiilor din schema de ajutor de stat.

### **2.2. Finanțarea implică ajutor de stat de tip SIEG**

Acțiunile finanțabile conform POIM nu înlătură și nu exclud posibilitatea pentru categoriile de beneficiari eligibili de a obține finanțare în cadrul altor forme de compatibilizare a ajutorului de stat, cum ar fi, de exemplu, existența unui serviciu de interes economic general (SIEG), în condițiile stabilite de Orientările privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene. În acest caz, AM POIM/OIT verifică existența dovezii prestării unui serviciu de interes economic general pentru a cărei compensare beneficiarul a avut dreptul să primească cheltuielile aferente investiției din proiectul supus cererii de finanțare.

Încredințarea unui SIEG nu se notifică dacă sunt îndeplinite condițiile din *Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic*, precum și cele de la punctele 67-73 din *Orientările privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (2014/C 99/03)*, în special următoarele criterii:

- Administratorul/ concesionarul infrastructurii aeroportuare are de îndeplinit obligații de serviciu public și aceste obligații sunt clar definite;
- Parametrii pe baza cărora se calculează compensația sunt dinainte stabiliți, într-o manieră obiectivă și transparentă;
- Compensația nu poate depăși suma necesară pentru a acoperi, în întregime sau parțial, costurile generate de furnizarea SIEG;
- Există un mecanism de evitare a supracompensării;
- Traficul mediu anual nu depășește 200 000 de pasageri, pe parcursul a două exerciții financiare anterioare celui în care a fost încredințată prestarea serviciului de interes economic general;
- Compensatia pentru administrarea globala a SIEG nu poate fi folosita pentru investitii in infrastructura aeroportuara care sa conduca la dezvoltarea capacitatii aeroportului si/sau atragerea de noi companii aeriene.

## **3. Finanțarea activităților investiționale care implică ajutor de stat dar trebuie notificată la Comisia Europeană potrivit art. 107 și 108 din Tratat.**

În cazul proiectelor care implică ajutor de stat, dar care nu se încadrează în prevederile Schemei de ajutor de stat (dacă se dorește o intensitate mai mare a ajutorului), furnizorul/administratorul schemei, împreună cu autoritatea publică care finanțează investiția – după caz, Consiliul Județean sau MT, vor notifica proiectul în cauză la Comisia Europeană, prin intermediul Consiliului Concurenței, cu respectarea procedurii prevăzute de OUG nr. 77/2014.

În acest caz, solicitantul va descrie în mod temeinic modul în care solicitarea de finanțare îndeplinește cerințele din notificare, în special criteriile privind:

- Contribuția la un obiectiv bine definit de interes comun;
- Necesitatea intervenției statului;
- Caracterul adecvat al măsurii;
- Efectul stimulat al ajutorului;
- Proportionalitatea ajutorului;
- Intensitatea ajutorului;
- Evitarea efectelor negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale.

În situația în care solicitantul dorește o intensitate mai mare a ajutorului de stat, acesta trebuie să depună mai întâi o cerere de finanțare care va fi evaluată conform criteriilor de evaluare și selecție din prezentul Ghid. Dacă proiectul îndeplinește criteriile de evaluare și selecție, acesta va fi aprobat pe lista de rezervă, urmând ca finanțarea să fie acordată numai după primirea deciziei Comisiei Europene, în limita fondurilor disponibile.

Totodată, în situația în care cererea de finanțare se transmite spre evaluare la DGOIT și în același timp există o notificare de ajutor de stat transmisă la Comisia Europeană pentru aceeași investiție care nu a fost încă aprobată de Comisia Europeană, cererea de finanțare va fi evaluată conform criteriilor de evaluare și selecție din prezentul Ghid. Dacă proiectul îndeplinește criteriile de evaluare și selecție, acesta va fi aprobat pe lista de rezervă, urmând ca finanțarea să fie acordată numai după primirea deciziei Comisiei Europene, în limita fondurilor disponibile.

Intensitatea ajutorului de stat pentru beneficiarii care doresc notificarea individuală a proiectului va fi cea stabilită prin Decizia Comisiei Europene. Totodată, în cazul acestor proiecte se va ține cont de bugetul proiectului, categoriile de cheltuieli și activități eligibile aprobate prin Decizia CE.

În cazul în care ajutorul este acordat unui aeroport ca un ajutor pentru SIEG (pentru cele cu un trafic mediu anual ce depășește 200.000 de pasageri în ultimii 2 ani anteriori acordării SIEG), ajutorul de stat va fi notificat de către autoritatea publică care a încredințat prestarea SIEG și, dacă este cazul, de furnizorul/administratorul schemei, și notificarea va cuprinde toate ajutoarele (de investiții și operare), acordate administratorului/concesionarului infrastructurii aeroportuare.

## Alte prevederi

Orice contract de concesiune sau de alt tip de încredințare către o parte terță<sup>4</sup> pentru construcția / extinderea / modernizarea de terminale, respectiv reabilitarea-modernizarea/extinderea de suprafețe de

---

<sup>4 4</sup> Prin terță parte se înțelege orice entitate juridică interesată

mișcare (piste, căi de rulare, platforme etc.) care beneficiază de ajutor conform prevederilor prezentului Ghid se atribuie în mod concurențial, transparent, nediscriminatoriu și necondiționat.

Durata contractelor de concesiune sau de alt tip de încredințare către o parte terță pentru închirierea sau exploatarea infrastructurii aeroportuare (terminale, abilitarea-modernizarea/extinderea de suprafețe de mișcare (piste, căi de rulare, platforme etc.) care a beneficiat de ajutor nu poate depăși perioada economică de viață a investiției calculată conform analizei cost beneficiu sau analizei cost – eficacitate, după caz.

Infrastructura trebuie să fie pusă la dispoziția utilizatorilor interesați în mod deschis, transparent și nediscriminatoriu.

Atenție!! Prin prezentul Ghid **Nu** se finanțează activități de exploatare a infrastructurii aeroportuare, prin urmare ajutoarele de stat compatibilizate cu legislația europeană care vizează activități de întreținere și operare a infrastructurii aeroportuare nu au relevanță pentru activitățile investiționale finanțabile conform prevederilor prezentului Ghid.



## Capitolul 2. Reguli pentru acordarea finanțării

### 2.1 Eligibilitatea solicitantului

Solicitanții eligibili în cadrul apelurilor de proiecte vizate de prezentul Ghid în cadrul OS 2.3. sunt: autoritățile și companiile naționale, autoritățile publice locale, regiile autonome, societățile și entitățile naționale și private care administrează și / sau au în concesiune infrastructura aeroportuară.

#### Atenție!

În implementarea acestui Ghid nu se vor accepta proiecte în parteneriat.

**Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele condiții de natură instituțională, legală și financiară:**

- a) Se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili conform POIM:
  - *Se probează prin documentele care atestă constituirea legală a solicitantului;*
- b) Solicitanții nu se încadrează într-una din situațiile de mai jos:
  1. este în incapacitate de plată / în stare de insolvență, conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrative teritoriale, respectiv conform Legii nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, după caz;
  2. este în stare de faliment, lichidare, are afacerile conduse de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii sau este într-o situație similară cu cele anterioare, reglementată prin lege, ori face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în stare de faliment, lichidare, conducerea afacerilor de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii;
  3. nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, și bugetului local în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
  4. reprezentantul legal a suferit condamnări definitive din cauza unei conduite profesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata;
  5. a fost subiectul unei judecăți de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
    - *Se probează prin Declarația de Eligibilitate (Anexa 4 din GS),*
- c) Solicitanții de finanțare în cadrul Schemei de ajutor de stat (anexa 9) vor îndeplini suplimentar următoarele condiții de eligibilitate:
  - *Să nu fie întreprindere în dificultate;*
  - *Să nu facă obiectul unui ordin de recuperare emis în urma unei decizii anterioare a Comisiei Europene prin care un ajutor de care a beneficiat a fost declarat ilegal și incompatibil cu piața internă, cu excepția cazului în care acest ordin a fost executat sau ajutorul a fost rambursat, inclusiv dobânzile aferente;*
- d) Reprezentatul legal al solicitantului și membrii UIP nu sunt subiectul unui conflict de interese, astfel cum este definit în legislația națională;
  - *Se probează prin Declarațiile privind conflictul de interese (Anexa 4 din GS)*
- e) Solicitantul demonstrează capacitate de implementare (tehnică și administrativă), prin documentele privind Unitatea de Implementare a Proiectului anexate.

- *Se probează prin Unitatea de Implementare a Proiectului (Decizia de înființare/extindere a componentei, CV-urile membrilor UIP și fișele de post). Se va ține cont și de disponibilitatea echipamentelor de calcul, birourilor și spațiilor de arhivare.*

f) Solicitantul demonstrează capacitatea și asigurarea cofinanțării proiectului.

- *Pentru beneficiarii finanțați de la bugetul de stat / bugetul Ministerului Transporturilor Infrastructurii și Comunicațiilor / Bugetul local:*
  - *Se probează prin: bugetul aprobat al solicitantului și Declarația de angajament. Pentru încheierea contractului de finanțare solicitantul va transmite fila de buget aprobată. Bugetul de venituri și cheltuieli al solicitantului va include și sursele necesare pentru a asigura diferența dintre valoarea eligibilă a proiectului determinată conform regulilor de ajutor de stat și valoarea totală a acestuia. Această diferență se acoperă de către solicitant fie din resurse proprii, fie din surse atrase sub o formă care să nu facă obiectul niciunui ajutor public după caz.*
- *Pentru beneficiarii privați:*
  - *Se probează prin: Declarația de angajament și dovada că rata de acoperire a dobânzilor (profit înaintea plății dobânzii și impozitului pe profit sau cheltuiala cu dobânda) este mai mare decât 2. demonstrarea capacității financiare pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii trebuie să fie mai mic 0,5, în ultimul an financiar. Dacă solicitantul nu îndeplinește acest criteriu, solicitantul trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielile neeligibile ale proiectului;*
- *Solicitantul demonstrează că a înregistrat profit net sau profit din exploatare în ultimul exercițiu financiar încheiat*
  - *Acesta criteriu se probează cu:*
    - - *Bilanțul contabil (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, depus și înregistrat la organul fiscal competent, pentru ultimele 3 exercitii financiare încheiate, anterioare anului de depunere a Cererii de finanțare în corelare cu secțiunea Solicitant din Cererea de finanțare;*
    - - *Contul de profit și pierdere și datele informative (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, însoțit de lista entitatilor incluse în consolidare, pentru ultimul exercitiu financiar încheiat, anterior anului de depunere a Cererii de finanțare, în corelare cu secțiunea Solicitant din Cererea de finanțare;*
    - - *Documente de confirmare/alocare a contribuției solicitantului (de ex: Hotărârea AGA / CA / Asociatului Unic al societății/ privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;*
    - - *Declarația de angajament a solicitantului.*
- *Dacă întreprinderea nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființată în anul depunerii CRF), datele luate în considerare sunt cele care fac obiectul unei declarații pe proprie răspundere a solicitantului (conform Certificatului constatator). Întreprinderile cu activitate de mai puțin de 3 ani vor depune aceste documente pentru exercițiile financiare încheiate.*

*Întreprinderile mari vor depune documentele de mai sus numai pentru ultimul exercițiu financiar încheiat*

## 2.2 Eligibilitatea proiectului

### 2.2.1. Reguli de eligibilitate pentru proiectele noi de investiții ce vizează dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare:

Proiectele noi de investiții promovate în cadrul OS 2.3, trebuie să îndeplinească următoarele condiții de eligibilitate:

- a) *Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menționate în POIM OS 2.3 / prezentul Ghid și este inclus în lista de proiecte anexă la Ghid, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate<sup>5</sup> a cheltuielilor (01.01.2014 – 31.12.2023)*
  - *Se probează prin secțiunile B.3.1.(Descrierea proiectului) și H (Calendarul proiectului) din Cererea de finanțare*
- b) Proiectele a căror valoare eligibilă nu depășește 75 milioane euro trebuie să fie incluse pe lista actualizată a portofoliului de proiecte POIM, iar proiectele a căror valoare eligibilă depășește 75 milioane euro trebuie să facă parte din lista proiectelor majore din cadrul POIM.
  - *Se probează prin secțiunea B.1.1. din Cererea de finanțare și Tabelul 27 din POIM, lista actualizată a portofoliului de proiecte din Anexa nr. 8 (actualizată periodic pe site-ul [www.fonduri-ue.ro](http://www.fonduri-ue.ro) / [www.mt.ro](http://www.mt.ro))*
- c) Obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu acțiunile OS 2.3 și cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 1.3.2. din prezentul ghid
  - *Se probează prin secțiunile B.3.1(Descrierea proiectului) și B.4(Obiectivele proiectului) din Cererea de finanțare*
- d) Activitățile proiectului nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului.*
- e) Bugetul proiectului respectă regulile de eligibilitate a cheltuielilor stabilite prin prezentul ghid
  - *Se probează prin secțiunile C (Costul total și costul eligibil total) și G (Planul financiar) din Cererea de finanțare*
- f) Infrastructura/terenurile pe care se vor construi/extinde/reabilita investițiile sunt puse la dispoziția proiectului. În acest sens, solicitantul va demonstra că deține sau că este în procedura de a obține dreptul de proprietate sau dreptul de administrare/concesiune a acestora pe perioada de implementare plus o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului.
  - *La depunerea cererii de finanțare se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului potrivit căreia infrastructura/terenurile sunt puse la dispoziția proiectului:*
    - *Sunt disponibile pentru investiții/fac obiectul inițierii unor demersuri pentru obținerea dreptului de proprietate/administrare/concesiune (proiect de Hotărâre de Guvern/Hotărârea Autorității Locale de expropriere pe circuitul de avizare);*
    - *Sunt libere de orice sarcini/vor fi libere de orice sarcini la momentul contractării, în*

<sup>5</sup> Proiectele care includ activități ce intră sub incidența regulilor de ajutor de stat nu trebuie demarate înainte de depunerea cererii de finanțare și aprobarea acestora. A se vedea capitolele 1.3.2 și 1.9

*sensul că nu sunt afectate de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului în sensul HG 399/2015;*

- *Nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică (doar când terenul se află deja în proprietate);*
- *Nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun (doar când terenul se află deja în proprietate).*
- *La semnarea contractului de finanțare (în situația aprobării proiectului pentru finanțare), solicitantul va proba disponibilitatea terenurilor, după caz, prin:*
  - *Hotărârea Autorității locale / Hotărârea de Guvern de expropriere aprobată pentru terenurile supuse investiției;*
  - *Oricare dintre actele admise de lege privind dreptul de proprietate / administrare/concesiune (copie conform cu originalul), valabile cel puțin încă 5 ani la data previzionată a ultimei plăți în cadrul proiectului și extras de carte funciară care să probeze că terenurile / infrastructura sunt libere de orice sarcini.*

Cerințe specifice privind terenurile supuse exproprierii:

Pentru terenurile supuse investiției a căror expropriere este necesară în baza prevederilor Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică necesară realizării unor obiective de interes național județean și local, solicitantul va proba:

- *La momentul depunerii cererii de finanțare prin Proiectul de Hotărâre de Guvern de declanșare a operațiunilor de expropriere inițiat de **Ministerul Transporturilor Infrastructurii și Comunicațiilor** conform prevederilor Legii nr. 255/2010, sau după caz Proiectul de Hotărâre la nivel local.*
  - *La semnarea contractului de finanțare solicitantul va proba că deține dreptul de proprietate prin prezentarea Hotărârii Autorității locale/Hotărârii de Guvern având ca obiect declanșarea operațiunilor de expropriere publicată în Monitorul Oficial, în corelare cu secțiunea Resurse Materiale din Cererea de finanțare*
- g) Activitățile derulate în cadrul proiectului respectă legislația națională/comunitară și regulile în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice (inclusiv dacă sunt incluse activități care au fost demarate anterior depunerii proiectului), informării și publicității
- *Se probează prin Declarația de eligibilitate*
  - *Se probează prin secțiunea B.3.1.(Descrierea proiectului), H din Cererea de finanțare, Secțiunea principii orizontale*
- h) Activitățile derulate în cadrul proiectului respectă legislația națională / comunitară în domeniul ajutorului de stat
- *Se probează prin îndeplinirea condițiilor prin care se asigură compatibilizarea finanțării solicitate cu legislația comunitară și națională privind ajutorul de stat (a se vedea formele de compatibilizare descrise în subcapitolul 1.9 Ajutorul de stat);*
  - *Se probează prin secțiunea C.2 (Ajutorul de Stat) și informațiile relevante din Analiza instituțională și ACB;*
  - *Se prezintă Decizia COM de acordare a ajutorului pentru situațiile de la punctele 3 și 4 din subcapitolul 1.9 Ajutorul de stat;*

- i) Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
  - *Se probează prin declarația de eligibilitate*
  - *Se probează prin secțiunea G (Planul Financiar) din Formatul de proiect major și Finanțările anterioare/solicitare*
- j) Pentru proiectele care nu fac obiectul ajutorului de stat, dacă proiectul conține investiții realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct de vedere al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții.
  - *Conform documentului elaborat de Serviciul de Achiziții, vizând verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*
- k) Proiectul este relevant pentru ITI, dacă este cazul
  - *Se probează prin Avizul de conformitate privind strategia ITI al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru ITI Delta Dunării*
- l) Pentru OS 2.3 este necesar ca proiectul să fie localizat în regiunile mai puțin dezvoltate (Vest, Nord-Vest, Nord-Est, Sud-Est, Sud, Sud-Vest)
  - *A se vedea secțiunea Localizare din Cererea de finanțare*
- m. Proiectele pentru care se solicită finanțare în condițiile Schemei de ajutor de stat (Anexa 9) trebuie să îndeplinească condițiile de eligibilitate prevăzute în cadrul secțiunii VIII din Schema de ajutor de stat:
  - Ajutorul de stat se acordă dacă are un efect stimulat. În acest sens, beneficiarul trebuie să depună o cerere de ajutor înainte de demararea lucrărilor<sup>6</sup> la proiectul respectiv și să demonstreze, prin documentația depusă, îndeplinirea unuia sau mai multora dintre următoarele criterii:
    - creșterea substanțială a domeniului de aplicare a proiectului / activității ca urmare a acordării ajutorului;
    - creșterea substanțială a valorii totale a costurilor suportate de beneficiar pentru proiect / activitate ca urmare a acordării ajutorului;
    - creșterea substanțială a ritmului de finalizare a proiectului / activității în cauză.
  - *Se probează prin capitol distinct în analiza instituțională și / sau analiza separată privind efectul stimulat*  
*A se vedea Anexa 4e Declarație privind conformitatea cu ajutorul de stat*

---

<sup>6</sup> Prin demararea proiectului se înțelege fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor și realizarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.

**2.2.2. Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte de investiții** în infrastructura aeroportuară care vizează activități de natură non - economică din domeniul siguranței și securității, aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz)

În vederea obținerii finanțării din POIM, beneficiarii trebuie să depună o cerere de finanțare, conform modelului din Anexa 1.3.

Pentru a fi eligibile spre finanțare, proiectele de sprijin privind pregătirea proiectelor de investiții trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a. Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menționate în POIM OS 2.3 / prezentul Ghid și este inclus în lista de proiecte program / individualizate anexă la Ghid, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor (01.01.2014 – 31.12.2023)
  - *Se probează prin secțiunile Obiectivele proiectului și Activități Previzionate din cererea de finanțare (Anexa 1.3.)*
- b. Scopul și obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu acțiunile obiectivelor specifice O.S. 2.3 și cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 1.3.2. din prezentul ghid
  - *Se probează prin secțiunea Obiectivele proiectului și din Cererea de finanțare (Anexa 1.3)*
- c. Activitățile proiectului nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitatea a solicitantului și conform secțiunii Finanțări anterioare/solicitate*
- d. Bugetul proiectului respectă regulile de eligibilitate a cheltuielilor stabilite prin prezentul ghid
  - *Se probează prin secțiunea Buget din Cererea de finanțare*
- e. Activitățile derulate în cadrul proiectului respectă legislația națională/comunitară și regulile în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice (inclusiv dacă sunt incluse activități care au fost demarate anterior depunerii proiectului), informării și publicității
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitate*
  - *Se probează prin secțiunea Descrierea proiectului, Secțiunea principii orizontale*
- f. Activitățile derulate în cadrul proiectului respectă legislația națională / comunitară în domeniul ajutorului de stat
  - *Se probează prin secțiunea privind Ajutorul de Stat din Cererea de finanțare*
- g. Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitatea a solicitantului și secțiunea Finanțări anterioare*
- h. Dacă proiectul conține achiziții realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții.

- *Conform document elaborat de Serviciul de Achiziții din cadrul AM POIM / OIT, vizând verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*

i. Pentru OS 2.3 este necesar ca proiectul să fie localizat în regiunile mai puțin dezvoltate (Vest, Nord-Vest, Nord-Est, Sud-Est, Sud, Sud-Vest)

- *A se vedea secțiunea Localizare din Cererea de finanțare*

## 2.3 Eligibilitatea cheltuielilor

### Baza legală:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 – 2020;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006;
- Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare,
- Hotărârea nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020;
- Ordinul MT nr. 1493/2017 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura aeroportuară, aferentă Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM 2014-2020), Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectivul specific 2.3 - Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor
- Legislația națională și europeană în vigoare la data semnării contractului de finanțare;
- Instrucțiunile AM POIM/OIT, pentru contractele de finanțare semnate după data (publicării) acestora.

Pentru a fi eligibile în vederea finanțării prin POIM, toate cheltuielile trebuie să fie defalcate în bugetul cererii de finanțare, să respecte prevederile Hotărârii Guvernului nr. 399/2015, să corespundă obiectivelor POIM și să fie incluse în Cererea de finanțare aprobată.

Pentru a fi rambursată, o cheltuială trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții, conform Hotărârii Guvernului nr. 399/2015:

- a) să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023<sup>7</sup>;
- b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;

<sup>7</sup> în conformitate cu regulile ajutorului de stat



- c) să fie în conformitate cu prevederile programului;
- d) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între Autoritatea de Management/Organismul Intermediar și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- e) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
- f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile, în special în domeniul achizițiilor publice și ajutorului de stat;
- g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În plus, o cheltuială este eligibilă dacă:

- activitățile proiectului prezent pentru care se rambursează cheltuielile nu au fost finanțate, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare, din fonduri publice, altele decât fondurile proprii ale beneficiarului, în condițiile regulilor de ajutor de stat.

Cheltuielile identificate de beneficiar vor fi încadrate pe categoriile de cheltuieli din Anexa 5.

Pentru proiectele din cadrul O.S 2.3, nu sunt eligibile cheltuielile prevăzute de art. 13 din Hotărârea Guvernului nr.399/2015.

Pentru cheltuielile de gestiune a proiectului se vor avea în vedere următoarele:

- „Cheltuielile de gestiune” ale proiectului sunt acele cheltuieli ocazionate de administrarea unui proiect pe întreg ciclul acestuia (inițiere – pregătire/fezabilitate – achiziție – implementare – finalizare) la nivelul unui beneficiar al axei 2 (de transport) din cadrul POIM 2014 – 2020. Aceste cheltuieli se referă la îndeplinirea funcțiilor de gestiune ale proiectului de către unitatea internă a beneficiarului și se structurează astfel:
  - a) Cheltuieli aferente managementului de proiect:
    - cheltuieli salariale de natura stimulentei, sporurilor, altor adaosuri
    - cheltuieli cu achiziția de obiecte de inventar, active fixe corporale (echipamente IT) și consumabile;
    - cheltuieli cu servicii de management de proiect.
  - b) Cheltuieli cu achiziția de mijloace de transport;
  - c) Cheltuieli cu auditul achiziționat de beneficiar pentru proiect;
  - d) Cheltuieli cu deplasările.

Pentru tratarea unitară a acestor tipuri de cheltuieli, beneficiarii axelor de transport ale POIM 2014 – 2020 vor utiliza următoarele reguli pentru bugetarea cheltuielilor de gestiune ale proiectului în cadrul cererilor de finanțare:

- a) Cheltuielile aferente managementului de proiect:

a1) Cheltuieli salariale de natura stimulentei, sporurilor, altor adaosuri. Beneficiarii axei 2 din cadrul POIM 2014 – 2020 vor fi în măsură să deconteze cheltuielile salariale de natura stimulentei, sporurilor, altor adaosuri pentru personalul implicat în gestiunea proiectului, în cazul aprobării la finanțare a proiectului. Cheltuielile salariale de natura stimulentei, sporurilor, altor adaosuri includ adaosul/sporul/stimularea propriu-zisă, respectiv contribuțiile la bugetul de stat aferent acesteia, conform legislației în vigoare.

Pentru a putea fi cuprinse stimulentele, sporurile, alte adaosuri, vor trebui prevăzute într-un act cu forță juridică (legislație primară / secundară și / sau contractul colectiv de muncă).

Stimularea, sporurile, alte adaosuri vor putea fi acordate atât personalului din unitatea de implementare cât și personalului suport din cadrul organigramei beneficiarilor axei 2 a POIM 2014 – 2020.



Stimularea, sporurile, alte adaosuri nu pot fi acordate prestatorilor de servicii, în cazul externalizării serviciilor de gestiune a proiectului.

Cheltuielile salariale de natura stimulentele, sporurilor, altor adaosuri în cadrul proiectelor propuse la finanțare în cadrul axei 2 POIM sunt bugetate într-un plafon maxim 1% din valoarea eligibilă a proiectului pentru proiectele cu valoare totală (incluzând TVA) de până la 100.000.000 EUR inclusiv (curs EUR/RON aferent lunii anterioare depunerii cererii de finanțare), un procent de 0,9% din valoarea eligibilă a proiectului pentru proiectele cu valoare totală (incluzând TVA) încadrată între 100.000.001 – 500.000.000 EUR inclusiv (curs EUR/RON aferent lunii anterioare depunerii cererii de finanțare), respectiv 4.000.000 EUR pentru proiectele cu valoarea totală de peste 500.000.000 EUR (curs EUR/RON aferent lunii anterioare depunerii cererii de finanțare). Stimularea/sporul/alte adaosuri la nivel de angajat nu va depăși valoarea de 6.750 RON lunar brut, indiferent de numărul de proiecte în care acesta este implicat. Aceste cheltuieli se vor bugeta proporțional cu graficul de rambursare estimat.

Stimularea, sporurile, alte adaosuri vor fi acordate prin decizie a conducătorului beneficiarului, ținând cont de contribuția fiecărui angajat la progresul proiectului, conform criteriilor stabilite în contractele individuale de muncă și în baza fișelor de pontaj pentru evidențierea orelor lucrate în cadrul proiectelor, cu excepția personalului beneficiarilor cărora li se aplică dispozițiile Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Autoritatea de Management / Organismul Intermediar vor rambursa cheltuielile aferente stimulării proporțional cu gradul de realizare a graficului de rambursări prevăzut la momentul încheierii contractului de finanțare. Proporționalitatea va fi urmărită atât la nivel de buget pe proiect, cât și la nivel de angajat. Graficul de rambursări se va corela cu gradul de implementare măsurat ca progres fizic/financiar al proiectului.

a2) Cheltuielile cu achiziția de obiecte de inventar, active fixe corporale (echipamente IT) și consumabile

Aceste cheltuieli sunt eligibile într-un plafon de 30.000 EUR pentru proiecte minore (valoare eligibilă mai mică de 75.000.000 EUR), respectiv 70.000 EURO pentru proiecte majore (valoare eligibilă mai mare de 75.000.000 EUR), curs EUR/RON aferent lunii anterioare depunerii cererii de finanțare.

Pentru proiectele mai mici de 1.000.000 EUR aceste cheltuieli nu se vor accepta. Beneficiarii care au mai mult de un proiect propus la finanțare din axa 2 POIM 2014 – 2020 și care depășesc plafoanele menționate anterior vor urmări evitarea supra-dotării. Astfel, beneficiarii vor realiza un plan de dotare a angajaților implicați în implementarea proiectelor și vor arăta contribuția noilor achiziții la realizarea acestui plan.

**Pentru achiziția de obiecte de inventar, active fixe corporale(echipamente IT) și consumabile, beneficiarul va atașa Note justificative prin care să demonstreze necesitatea acestora.**

a3) Cheltuieli cu servicii de management de proiect

Aceste cheltuieli sunt eligibile în măsura în care solicitantul va face dovada necesității acestora, comparativ cu capacitatea proprie de management.

În cazul în care se achiziționează servicii de management de proiect, stimularea personalului beneficiarului, care îndeplinește funcții similare celor externalizate, nu va fi eligibilă.

b) Cheltuieli cu achiziția de mijloace de transport:

În conformitate cu prevederile art.10 din cadrul Hotărârii Guvernului nr.399/2015, cheltuielile pentru achiziția de autovehicule sau alte mijloace de transport sunt eligibile dacă sunt indispensabile activităților de implementare a proiectului, iar valoarea cheltuielilor eligibile nu depășește echivalentul a 15.000 EUR (fără TVA) per mijloc de transport (autovehicul).

Prin urmare, în cazul în care solicitantul include în cererea de finanțare, cheltuieli de acest tip, se va justifica riguros necesitatea achiziției de mijloace de transport pentru activitățile de implementare a proiectului.

Cheltuielile aferente achiziției de mijloace de transport pentru asigurarea funcționalității investiției de bază sunt eligibile în condițiile respectării prevederilor art. 11 din HG 399/2015.

c) Cheltuieli cu auditul achiziționat de beneficiar pentru proiect:

Acest tip de cheltuială se referă la auditul financiar în cadrul proiectului.

Pentru proiectele aferente axei 2 POIM, acest tip de cheltuieli nu este eligibil.

d) Cheltuieli cu deplasările:

Cheltuielile cu deplasările sunt eligibile și se rambursează de către AM/OI, dacă se face dovada deplasărilor în scopul implementării proiectului (inclusiv în relația cu AM/OI).

Cheltuielile cu deplasările se referă la diurnă, cazare și transport.

Cheltuielile cu combustibilul, aferente deplasărilor, pentru mijloacele de transport utilizate sau achiziționate în cadrul proiectului, sunt eligibile și se decontează potrivit documentelor justificative consumului aferent fiecărui mijloc de transport.

**Beneficiarul va atașa o Nota justificativă prin care sa justifice necesitatea acestora.**

#### **Atenție!**

În condițiile în care proiectul este compatibil cu regulile ajutorului de stat, cheltuielile de gestiune a proiectului sunt finanțate la o intensitate de 100% din valoarea lor totală<sup>8</sup>.

Cheltuielile în regie proprie nu sunt eligibile.

#### **Prevederi privind TVA**

##### **Baza legală:**

- Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020.

Pentru a fi eligibilă, cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată trebuie să fie aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri.

- Cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă **dacă este nerecuperabilă**, potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 și a Ordinului nr. 1.425/8 august 2016 pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a prevederilor art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020.

Ținând cont de prevederile art. 9 lit. o) din OUG nr. 40/2015 în cazul în care cererea de finanțare este depusă de o autoritate publică, în bugetele ordonatorilor principali de credite cu rol de autoritate de management se cuprind și sumele pentru finanțarea contravalorii taxei pe valoarea adăugată neeligibile plătite, aferente cheltuielilor eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene, pentru autorități ale administrației publice locale, care implementează proiecte finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 în domeniul transporturilor, precum și pentru regiile autonome aeroportuare cu specific deosebit stabilite conform art. 1 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 398/1997 privind trecerea unor regii autonome aeroportuare de sub autoritatea Ministerului

<sup>8</sup> Nu se vor finanța activități de management de proiect care fac obiectul unui contract de prestări servicii externalizat.

Transporturilor sub autoritatea consiliilor județene, cu modificările ulterioare, cu respectarea prevederilor în domeniul ajutorului de stat.

***Astfel, pentru autoritățile publice care sunt beneficiare de ajutor de stat, plata aferentă TVA reprezintă ajutor de stat motiv pentru care la calculul intensității ajutorului se ține seama și aceste sume***

### **Implementarea financiară a proiectului**

#### **Baza legală:**

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.
- Hotărârea Guvernului nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 40/2015.
- Ordinul MT nr.1493/2017 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura aeroportuară, aferentă Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM 2014-2020), Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectivul specific 2.3 - Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor

Implementarea financiară se poate face atât prin mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate cât și prin mecanismul decontării cererilor de plată așa cum prevede Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.40/2015. Obligațiile beneficiarului și ale AM POIM referitor la plăți sunt detaliate în conținutul contractului de finanțare.

#### **♣ Mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate**

Implică transmiterea de către beneficiari a unor cereri de rambursare în care sunt solicitate la rambursare cheltuieli care au fost efectuate și pentru care sunt atașate dovezi ale realizării cheltuielilor.

Beneficiarii au obligația de a depune la Organismul Intermediar cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate care nu au fost incluse în cereri de rambursare aferente unor cereri de plată sau a unor cereri de rambursare aferente unor cereri de prefinanțare, în termen de maxim 3 luni de la efectuarea acestora.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar la Organismul Intermediar, a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, Organismul Intermediar autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și Autoritatea de Management efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care Autoritatea de Management dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, Autoritatea de Management/Organismul Intermediar notifică beneficiarilor plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare.

Pentru depunerea de către beneficiar a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de Autoritatea de management/Organismul Intermediar, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

În cazul aplicării unor reduceri procentuale de către autorități în conformitate cu art. 6 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/ sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, notificarea beneficiarilor privind plata cheltuielilor aferente autorizate, se va realiza în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la efectuarea plății.

În cazul ultimei cereri de rambursare depuse de beneficiar în cadrul proiectului, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi prelungit cu durata necesară efectuării tuturor verificărilor procedurale specifice autorizării plății finale, dar nu mai mult de 90 de zile.

Nedepunerea de către beneficiar a documentelor sau clarificărilor solicitate în termenul prevăzut în contractul de finanțare atrage respingerea, parțială sau totală, după caz, a cererii de rambursare.

### ♣ **Mecanismul decontării cererilor de plată**

Se aplică beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri europene, alții decât cei prevăzuți la art. 6 alin. (1) - (4) și (6) din OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

După primirea facturilor pentru livrarea bunurilor/ prestarea serviciilor/ execuția lucrărilor recepționate, acceptate la plată, a facturilor de avans în conformitate cu clauzele prevăzute în contractele de achiziții aferente proiectelor implementate, acceptate la plată, beneficiarul depune cererea de plată și documentele justificative aferente acestora.

Beneficiarii, alții decât cei prevăzuți la art. 6 și 7 din OUG nr. 40/2015, au obligația de a achita integral contribuția proprie aferentă cheltuielilor eligibile incluse în documentele anexate cererii de plată.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar a cererii de plată cu respectarea prevederilor art. 20, alin. (2) și (4) din OUG nr. 40/2015, autoritatea de management/organismul intermediar efectuează verificarea cererii de plată. După efectuarea verificărilor Autoritatea de management organismul intermediar virează beneficiarului valoarea cheltuielilor rambursabile, în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care aceasta dispune de resurse în conturile sale, într-un cont distinct de disponibil deschis pe numele beneficiarilor la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului. În ziua următoare virării, autoritatea de management/ organismul intermediar transmite beneficiarilor o notificare, întocmită distinct pentru fiecare dintre aceștia.

Pentru depunerea de către beneficiar a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management/ organismul intermediar, termenul de 20 de zile lucrătoare prevăzut la art. 20, alin. (5) din OUG nr. 40/2015 poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

***Sumele primite de beneficiar în baza cererilor de plată nu pot fi utilizate pentru o altă destinație decât cea pentru care au fost acordate.***

În termen de maximum 30 zile lucrătoare de la data încasării sumelor virate de către Autoritatea de Management/ Organismul intermediar conform art. 20, alin. (5) din OUG nr. 40/2015, beneficiarii au obligația de a depune cererea de rambursare aferentă cererii de plată la Autoritatea de management/ Organismul intermediar, în care sunt incluse sumele din facturile decontate prin cererea de plată.

Beneficiarii au obligația restituirii integrale sau parțiale a sumelor virate în cazul proiectelor pentru care aceștia nu justifică prin cereri de rambursare utilizarea acestora.

Nerespectarea prevederilor alin. (8) din OUG nr. 40/2015 de către beneficiari constituie încălcarea contractului de finanțare, autoritatea de management/organismul intermediar putând decide rezilierea acestuia.

### ***Proiecte generatoare de venituri***

Proiectele generatoare de venituri au ca bază legală prevederile art. 61 din Regulamentul General nr. 1303/2013 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime.

Conform prevederilor art. 61 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1303/2013 “venituri nete” înseamnă intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele/tarifele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii, minus eventualele costuri de funcționare și de înlocuire a echipamentelor cu durată scurtă de viață, suportate pe parcursul perioadei corespunzătoare.

Cheltuielile eligibile ale operațiunii care urmează a fi cofinanțată din resursele fondurilor ESI se reduc în prealabil în funcție de potențialul operațiunii de a genera venituri nete pe parcursul unei perioade de referință specifice care acoperă atât implementarea operațiunii, cât și perioada ulterioară finalizării acesteia.

Principiul proiectelor generatoare de venituri se aplică doar proiectelor de peste 1.000.000 euro.

Metoda de calcul a venitului net actualizat al operațiunilor generatoare de venituri nete se va face potrivit articolului 15 din Regulamentul Delegat (UE) Nr. 480/2014 al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

În scopul aplicării metodei menționate la articolul 61 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, venitul net actualizat al operațiunii se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției.

Venitul net actualizat al unei operațiuni se calculează pe o perioadă de referință specifică aplicabilă sectorului operațiunii respective. Perioada de referință include perioada de implementare a operațiunii.

Veniturile și costurile se determină prin aplicarea metodei incrementale bazate pe o comparație între veniturile și costurile din scenariul cu noua investiție și veniturile și costurile din scenariul fără noua investiție. În cazul în care o operațiune constă într-un activ nou, veniturile și costurile sunt cele ale noii investiții.

În cazul în care taxa pe valoarea adăugată nu este un cost eligibil în conformitate cu articolul 69 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, calculul venitului net actualizat se bazează pe cifre care exclud taxa pe valoarea adăugată.

#### Prefinanțarea:

În cazul proiectelor POIM, Axa 2 se acordă prefinanțare beneficiarilor conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 40/2015. Pentru proiectele finanțate din fonduri europene mecanismul cererii

de plată și acordarea prefinanțării se aplică beneficiarilor de proiecte, alții decât cei prevăzuți la art.6 alin (1)-(4) și (6) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.40/2015.

#### Achizițiile publice:

Solicitanții/beneficiarii privați care atribuie contracte de lucrări și/sau de servicii, care au calitatea de entitate juridică, fără a avea calitatea de autoritate contractantă, vor aplica obligatoriu, prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice (Legea nr. 98/2016, HG nr.395/2016, precum și orice alte reglementări în vigoare.), dacă îndeplinesc în mod cumulativ prevederile art.6, alin.(1) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice pentru atribuirea contractelor de lucrări, respectiv ale alin. (2) din același articol pentru atribuirea contractelor de servicii.

Solicitanții/beneficiarii privați vor aplica procedurile de licitație în funcție de pragurile valorice impuse prin legislația națională, respectând modalitatea de calcul a prețului estimativ al contractului, cât și condițiile de publicare a invitațiilor sau a anunșurilor de participare de pe pagina Sistemului Electronic de Achiziții publice SEAP.

Se vor respecta termenele limită pentru depunerea ofertelor, modalitatea de evaluare a ofertelor, de semnare a contractelor, de soluționare a contestațiilor și toate prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice și ale Hotărârii Guvernului nr. 395/2016 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului cadru din Legea nr. 98/2016, precum și ale Legii nr.99/2016 privind achizițiile publice sectoriale și ale Hotărârii Guvernului nr.394/2016 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului cadru din Legea nr.99/2016, precum și orice alte reglementări în vigoare.

Solicitanții/beneficiarii privați care atribuie contractele de achiziții (lucrări, servicii sau produse), care au calitatea de entitate juridică, fără a avea calitatea de autoritate contractantă și care nu îndeplinesc în mod cumulativ prevederile art.6, alin.(1) din Legea nr.98/2016 pentru atribuirea contractelor de lucrări, respectiv ale alin.(2) al aceluiași articol pentru atribuirea contractelor de servicii, nu vor aplica prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice, urmând ca procedurile de achiziție să se desfășoare în conformitate cu prevederile Ordinului MFE nr.1284/2016 privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene.

### **Capitolul 3. Completarea cererii de finanțare**

Pentru a propune un proiect de investiții în vederea finanțării, solicitantul trebuie să completeze o **Cerere de finanțare**. Elaborarea Cererii de Finanțare se va face conform modelului din **Anexele 1.1A/B**. Aceasta se va transmite prin sistemul informatic MySMIS2014, împreună cu toate anexele solicitate. În cazul în care MySMIS 2014 nu este disponibil, se vor urma indicațiile ce vor fi postate pe site-ul [www.fonduri-ue.ro](http://www.fonduri-ue.ro) sau comunicate potențialilor solicitanți.

Proiectele din cadrul OS 2.3 se supun procedurii de pregătire a portofoliului, cu sprijinul AM POIM / OIT și asistenței JASPERS/PASSA, după caz. Pentru etapa de pregătire a portofoliului de proiecte, proiectul se va depune la AM POIM / OIT în format electronic.

Pentru proiectele majore, solicitantul va întocmi Cererea de finanțare și anexele acesteia, unde este cazul, conform **Anexei 1.1 A** în limba engleză pentru transmiterea oficială către AM/OI. Acordurile/autorizațiile/avizele sunt exceptate de la obligația transmiterii în limba engleză.



Încărcarea cererii în MySMIS2014, respectiv transmiterea oficială a proiectului spre analiză și aprobare, se va face în limba română pentru proiectele non-majore și în limba engleză pentru proiectele majore.

Completarea Cererii de finanțare în mod clar și coerent va facilita procesul de evaluare. În acest scop, este necesar ca solicitantul să furnizeze informațiile într-o manieră concisă și completă, să prezinte date relevante pentru înțelegerea proiectului, acțiunile concrete propuse în proiect, indicând clar legătura cu obiectivele și scopul proiectului, să cuantifice pe cât posibil rezultatele, beneficiile și costurile proiectului, să prezinte un calendar realist de implementare etc.

Anexele care sunt incomplete, ilizibile sau care nu sunt semnate și datate vor duce la respingerea proiectului, acesta trebuind redepus.

### 3.1. Înregistrarea solicitantului în sistem

Înainte de demararea completării conținutului cererii de finanțare, solicitanții au obligația înregistrării în sistem, conform indicațiilor furnizate pe site-ul [www.fonduri-ue.ro](http://www.fonduri-ue.ro).

Odată cu înregistrarea solicitantului, este necesară completarea tuturor câmpurilor, întrucât informațiile din această secțiune sunt esențiale pentru evaluarea eligibilității solicitantului sau pentru evaluarea tehnico-economică.

Astfel, la secțiunea solicitant se vor regăsi următoarele informații:

- Date de identificare (denumire, tip – se va selecta dintr-un nomenclator, caracterul de IMM, cod fiscal, cod CAEN principal – dacă o entitate nu are cod CAEN, îl va selecta pe cel mai apropiat de domeniul de activitate, nr. de înregistrare și registrul unde este înregistrată entitatea, data înființării, înregistrare în scop de TVA, entitate de drept publică sau nu);
- Reprezentant legal (funcție, nume, prenume, data nașterii, CNP, date de contact);
- Sediul social;
- Date financiare:
  - conturi bancare
  - exerciții financiare (moneda, dată începere, dată de încheiere, număr mediu de salariați, cifră de afaceri, active totale, venituri totale, capital social subscris, capital social propriu, profit net, profit în exploatare, venituri cercetare, cheltuieli cercetare)

*Notă: completarea acestor informații este necesară pentru a stabili eligibilitatea solicitantului; este necesară citirea cu atenție a ghidului solicitantului pentru cerințele legate de exercițiile financiare (pentru anumite apeluri este suficientă completarea informației pentru un singur exercițiu financiar, pentru altele sunt necesare trei exerciții financiare).*
- Finanțări:
  - Asistență acordată anterior, unde se completează cu informații privind proiectele derulate anterior de către solicitant, încheiate sau aflate în derulare
  - Asistență solicitată, unde se completează cu informații privind proiectele depuse pentru obținerea de finanțare pe alte programe

*Notă: informațiile nu trebuie să se limiteze la programele / proiectele finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, ci la toate tipurile de finanțări*
- Descrierea grupului (N/A pentru OS 2.3).
 

*Notă: această informație este necesară pentru a verifica întreprinderile legate și caracterul acestora în funcție de acționariat (a se vedea ghidul "Noua definiție a IMM-*

*urilor - Ghidul utilizatorului și model de declarație”). Chiar dacă în cadrul unui anumit obiectiv specific informația nu este relevantă, este posibil ca solicitantul să solicite finanțări pe alte domenii / programe operaționale unde această informație este esențială pentru stabilirea eligibilității.*

## 3.2. Completarea cererii de finanțare pentru proiecte noi de investiții

### 3.2.1 Studiu de fezabilitate

**Studiul de fezabilitate** constă în studii tehnice, financiare și instituționale, reprezentând un concept preliminar necesar pregătirii cererii de finanțare pentru proiectul de investiții. Acesta trebuie întocmit potrivit cerințelor directivelor și legislației românești în domeniu (în special Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice), corelat cu cerințele Aplicației de finanțare din Regulamentul UE nr. 207/2015. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 207/2015 al Comisiei din 20 ianuarie 2015 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru raportul de progres, transmiterea informațiilor privind un proiect major, planul de acțiune comun, rapoartele de implementare pentru obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control și în ceea ce privește metodologia de realizare a analizei cost-beneficiu și, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește modelul pentru rapoartele de implementare pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană.

**Analiza opțiunilor** va demonstra includerea considerentelor de mediu, precum și opțiunile de promovare a infrastructurii verzi, în deplin acord cu ecosistemele naturale, ca parte a unor proiecte mari mari de transport, reducând astfel eventualele efecte negative asupra mediului.

**Integrarea aspectelor privind schimbările climatice și reziliența la dezastre în selectarea opțiunilor.** În etapa de elaborare a studiului de fezabilitate și a analizei opțiunilor se vor lua în considerare și aspectele privind adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora și rezistența în fața dezastrelor. **Ca urmare acest impact se va reflecta în acordul/avizul de mediu și autorizațiile de construcție.**

**Etapele** ce trebuie parcurse sunt:

#### 1. Analiza de sensibilitate

Această analiză a proiectului se va realiza la diverse riscuri generate de schimbările climatice (temperatura anuală/sezonieră/lunară; valorile extreme ale temperaturilor – frecvență și magnitudine, media anuală/sezonieră/lunară a căderilor de ploaie – frecvență și magnitudine, viteza medie și maximă a vântului, umiditatea radiația solară), precum și la riscurile secundare (nivelul mării, temperatura apei/mării, disponibilitatea apei, frecvența furtunilor, inundații, furtunile de nisip, eroziunea costieră și eroziunea solului / alunecările de teren / avalanșe, salinitatea solului, calitatea aerului, incendiile de păduri, efectul încălzirii urbane, majorarea perioadei anotimpurilor).

Analiza de sensibilitate, care poate fi ridicată, medie sau inexistentă și trebuie realizată din următoarele patru perspective:



- Sensitivitatea activelor
- Sensitivitatea intrărilor (apă, energie, altele)
- Sensitivitatea ieșirilor (produselor, pieței, cererii consumatorilor)
- Sensitivitatea conexiunilor de transport

Dacă analiza de sensibilitate indică un nivel ridicat sau mediu asupra unei dintre cele patru perspective, se trece la evaluarea expunerii la riscurile respective și la analiza finală de vulnerabilitate.

## **2. Evaluarea expunerii la diverse riscuri**

Aceasta se realizează atât pe baza datelor spațiale disponibile privind situația actuală și datele istorice privind riscurile pentru care a fost stabilită necesitatea acestei evaluări, ca de ex.: hărți privind riscul la inundații, hărțile privind temperaturile extreme sau valurile de căldură, hărțile privind riscul la furtuni etc., cât și pe modele de proiecție a evoluției viitoare pentru riscurile analizate pe durata de viață a proiectului (30 – 50 de ani). Pentru modelele utilizate se vor prezenta și incertitudinile privind modelarea (modelele de temperatură, precipitații, emisii, hidrologice etc.). Este important ca în etapele de prefizabilitate, alegerea locației proiectului și fezabilitatea să fie luate în considerare aceleași modele pentru a asigura consecvența în abordare.

## **3. Analiza de vulnerabilitate**

Aceasta se realizează prin combinarea gradului de sensibilitate (S) cu gradul de expunere (E), în cadrul unei matrice pentru fiecare risc, care stabilește nivelul de vulnerabilitate (nu există, mediu sau mare)

$$V=S \cdot E$$

## **4. Evaluarea riscurilor**

Aceasta se va realiza pentru riscurile identificate în primele trei etape pentru care proiectul are un nivel ridicat sau mediu de vulnerabilitate. Evaluarea riscurilor permite aprofundarea relației ”cauze-efecte” între riscuri și componentele proiectului (tehnice, sociale, ecologice, financiare etc.). Analiza de risc de înalt nivel implică o analiză calitativă a riscurilor (bazată pe judecata experților pentru identificarea hazardelor, consecințelor și riscurilor cheie asociate) și analiza detaliată a riscurilor, respectiv o analiză cantitativă, bazată pe modelare.

## **5. Identificarea opțiunilor de adaptare**

În cadrul acestei etape sunt identificate măsurile de adaptare necesare pentru a diminua vulnerabilitatea proiectului la riscurile identificate și evaluate în etapele anterioare. Măsurile de adaptare se identifică cu sprijinul unor seminarii corelate cu exemple de bune practică în domeniu, iar odată măsurile identificate, se realizează o listă scurtă a acestora pe baza unei analize calitative și sunt selectate acele măsuri care sunt viabile din punct de vedere ecologic, social, tehnic și legal. Acestea sunt evaluate și din punct de vedere al momentului când pot fi implementate și sunt raportate și la obiectivele proiectului.

## **6. Evaluarea opțiunilor de adaptare**

În această etapă, măsurile de adaptare sunt introduse în evaluare la nivelul analizei cost-beneficiu.

## **7. Integrarea acțiunilor de adaptare în proiect**

Pe baza evaluării opțiunilor de adaptare, se vor lua deciziile de modificare a proiectului tehnic și introducerea acestora în procedurile de achiziție publică și se va stabili un plan și responsabili pentru monitorizarea implementării măsurilor.

Metodologia detaliată este prezentată în documentul Comisiei Europene "Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient", disponibilă la [http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/docs/non\\_paper\\_guidelines\\_project\\_managers\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/docs/non_paper_guidelines_project_managers_en.pdf)

Pentru aprobarea Studiului de Fezabilitate sunt necesare următoarele documente:

- Prioritizarea MPGT aferentă orizontului de timp 2014-2020;
- Avizul favorabil al Comitetului Tehnico – Economic al solicitantului;
- Proiectul de Hotărâre a Guvernului de aprobare a indicatorilor tehnico – economici însoțit de inițiator/dacă este cazul.

Pentru proiectele la care conform legislației nu este necesar studiul de fezabilitate, se va atașa un document suport, o analiza de oportunitate care va conține minim următoarele informații: necesitatea proiectului, metoda prin care s-a stabilit opțiunea aleasă, determinarea optimă a costului, determinarea dimensiunii proiectului în raport cu valoarea investiției, durabilitatea acesteia.

### 3.2.2 Analiza Cost Beneficiu

Analiza Cost Beneficiu (ACB) trebuie să fie elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului UE 2015/207 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru raportul de progres, transmiterea informațiilor privind un proiect major, planul de acțiune comun, rapoartele de implementare pentru obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control și în ceea ce privește metodologia de realizare a analizei cost-beneficiu.

Solicitanții vor urmări metodologia prezentată în Ghidul general privind Analiza Cost Beneficiu al Comisiei Europene ("Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects - Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020")

([http://ec.europa.eu/regional\\_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba\\_guide.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf)). Â

De asemenea, solicitanții vor asigura corelarea cu valorile naționale a parametrilor ACB utilizate în prioritizarea proiectelor prin MPGT și prezentate în raportul ACB al MPGT care poate fi consultat la <http://mt.gov.ro/web14/strategia-in-transporturi/master-plan-general-transport/documente-master-plan>.

Componentele analizei Cost-Beneficiu sunt:

- a) Analiza financiară
- b) Analiza economică
- c) Evaluarea riscului și analiza de sensibilitate

Pentru proiectele pentru care realizarea unei ACB nu este posibilă beneficiarii vor urmări elaborarea unei Analize Cost- Eficacitate

<http://www.evaluare-structurale.ro/k-tool/glosar-evaled/details/5/52/glosar-analiza-cost-eficacitate>.

Beneficiarii vor justifica în cadrul acestei secțiuni de ce Analiza cost-beneficiu nu este aplicabilă.

### 3.2.3 Analiza Instituțională

Scopul elaborării analizei instituționale este de a asigura existența unui cadru instituțional solid pentru o implementare adecvată a proiectelor și o bună exploatare a infrastructurii realizate din fonduri nerambursabile.

Analiza Instituțională trebuie să furnizeze date privind:

- Analiza situației instituționale actuale;
- Analiza Planului de acțiune existent pentru dezvoltarea instituțională; analiza schimbărilor necesare pentru a asigura cerințele minime din punct de vedere al conducerii instituției și viabilității financiare;
- Analiza problemelor nerezolvate, care ar putea împiedica pregătirea, evaluarea și aprobarea cererilor de proiecte finanțate din fonduri UE;
- Identificarea necesității de reformare viitoare, de dezvoltare a capacității, propunerea conceptelor de administrare viitoare a sistemului (organizare, necesar de forță de muncă, de echipamente, de exploatare și întreținere etc.).

### 3.2.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM)

Evaluarea Impactului asupra Mediului trebuie să fie în conformitate cu prevederile legislației din domeniu. Autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM) stabilesc dacă proiectele sunt incluse în Anexa I sau Anexa II a Directivei privind EIM. Acestea determină și necesitatea demarării procedurii de evaluare adecvată, modul de consultare a publicului sau modul în care Raportul privind impactul asupra mediului și rezultatele consultării publicului vor fi luate în considerare în emiterea deciziei de mediu de către autoritățile responsabile.

ACPM va asigura totodată consultarea publicului interesat pe parcursul dezbaterii publice.

Anexele referitoare la EIM sunt următoarele:

- a) pentru Cererea de finanțare
  - Calendarul privind derularea procedurii EIM elaborat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului;
  - Rezumatul fără caracter tehnic (dacă procedura EIM se finalizează cu Acord de Mediu);
  - Raportul EIA;
  - Actul de reglementare emis de către autoritatea competentă pentru protecția mediului (Decizie de încadrare/Acord de mediu)/Aviz Natura 2000 (unde va fi cazul)/Aviz de gospodărirea apelor (va fi emis la nivel de studiu de fezabilitate);
  - Declarația pentru siturile Natura 2000/Studiu de evaluare adecvată (după caz);

- b) pentru Volumul EIM

- Copii ale documentelor menționate în calendarul aferent procedurii EIM (inclusiv toate anunțurile), cum ar fi:
  - Notificarea privind solicitarea Acordului de Mediu;
  - Anunțurile privind solicitarea Acordului de Mediu;
  - Decizia evaluării inițiale;
  - Decizia Etapei de încadrare;
  - Anunțurile privind Decizia de încadrare a proiectului (după caz);
  - Transmiterea “îndrumarului” privind definirea domeniului evaluării, după caz;
  - Anunțurile publice privind dezbaterile publice, după caz;
  - Lista cu observațiile publicului și soluționarea problemelor semnalate (anexa nr. 15 din Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 135 din 10 februarie 2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private), după caz;
  - Anunțurile publice privind decizia de emitere a Acordului de Mediu, după caz;
  - Acordul de Mediu, după caz.
- Certificatul de urbanism.

Elaborarea Raportului privind Impactul asupra Mediului se va face prin respectarea ghidurilor existente la nivelul autorităților responsabile cu protecția mediului pentru proiectele de autostrăzi și drumuri: <http://apmgl.anpm.ro/-/ghiduri-jaspers>.

Raportul privind Impactul asupra Mediului va lua în considerare indicatorii de mediu propuși prin Raportul de Mediu elaborat la nivelul POIM și incluși în declarația de mediu a POIM, în vederea monitorizării anuale a acestora.

### 3.2.5 Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor<sup>9</sup>

Această declarație este completată de autoritatea responsabilă cu gestionarea apelor și anume Administrația Națională Apele Române (ANAR) pentru proiectul propus spre finanțare prin POIM, în urma analizării investițiilor propuse, la nivel de studiu de fezabilitate, conform appendicelui 2, anexa II din Regulamentul UE 2015/207 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru raportul de progres, transmiterea informațiilor privind un proiect major, planul de acțiune comun, rapoartele de implementare pentru obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control și în ceea ce privește metodologia de realizare a analizei cost-beneficiu..

Declarația certifică faptul că investițiile din cadrul proiectelor de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare nu deteriorează starea corpurilor de apă și nu împiedică atingerea unei stări bune a acestora. Concluziile prezentate în declarație trebuie fundamentate de către autoritatea emitentă pe baza informațiilor puse la dispoziție de către solicitant, în studiul de fezabilitate.

### 3.2.6 Alte anexe la cererea de finanțare

- Declarație de angajament
- Declarație de eligibilitate

<sup>9</sup> Declarația va fi atasată atât pentru proiectele minore cât și pentru proiectele majore.

- Declarație privind conflictul de interese
- Declarație privind TVA (**dacă este cazul**)
- Pentru asigurarea cofinanțării proiectului
  - Bugetul aprobat al beneficiarului și Declarația de angajament (Anexa 4 din GS). Pentru încheierea contractului de finanțare solicitantul va transmite fila de buget aprobată. Bugetul de venituri și cheltuieli al beneficiarului va include și sursele proprii de cofinanțare peste intensitatea ajutorului de stat, după caz, precum și în cazul beneficiarilor privați, aceștia trebuie să depună adițional față de declarația angajament dovada că, rata de acoperire a dobânzilor (Profit înaintea plății dobânzii și impozitului pe profit / cheltuiala cu dobanda) este mai mare decât 2  
La momentul depunerii cererii de finanțare, în cadrul cererii se va prezenta modul în care se va asigura cofinanțarea proiectului și se vor detalia demersurile întreprinse în acest sens. De asemenea, se va prezenta o solicitare adresată unei instituții financiare-bancare/ unui fond de garantare sau orice document care demonstrează inițierea demersurilor pentru obținerea finanțării.
- Pentru asigurarea terenurilor aferente investițiilor
  - Declarație pe proprie răspundere din partea solicitantului privind situația terenurilor pe care se vor construi/extinde/reabilita noile investiții:
    - Sunt disponibile pentru investiții/fac obiectul inițierii unor demersuri pentru obținerea dreptului de proprietate/administrare (proiect de *Hotărâre de Guvern/Hotărârea Autorității Locale* de expropriere/administrare);
    - Sunt libere de orice sarcini/vor fi libere de orice sarcini la momentul contractării, în sensul că nu sunt afectate de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului;
    - Nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică (doar când terenul se află deja în proprietate);
    - Nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun (doar când terenul se află deja în proprietate).
  - Proiectul de Hotărâre de Guvern de declanșare a operațiunilor de expropriere inițiat de **Ministerul Transporturilor Infrastructurii și Comunicațiilor** și conform prevederilor nr. Legii 255/2010, pentru terenurile supuse exproprierii, aflat pe circuitul de avizare
  - Dovada că Hotărârea Autorității locale/Hotărârea de Guvern de expropriere este aprobată (*la semnarea contractului de finanțare, în situația aprobării proiectului pentru finanțare*).
  - În cazul beneficiarilor privați, actul de proprietate sau orice alt act prin care beneficiarul dovedește disponibilitatea/posibilitatea de exploatare a terenului pentru realizarea investiției, pe perioada de viață a infrastructurii.
- Pentru constituirea și funcționarea UIP
  - Decizia privind înființarea/extinderea a componentei UIP
- Planul de informare și publicitate
- Alte documente explicative necesare pentru susținerea anumitor elemente din proiect (identificate de solicitant sau de AM/OI)

**Atenție!**

Se recomandă ca toate avizele/acordurile emise pentru proiectul de investiții să menționeze numele exact al proiectului.

În cazul în care numele utilizat în avize/acorduri diferă, solicitantul va prezenta o declarație pe proprie răspundere care va confirma faptul că aceste avize/acorduri fac referire la proiect.

### 3.3. Completarea cererii de finanțare pentru sprijin în vederea pregătirii proiectelor de investiții care nu fac obiectul ajutorului de stat

În ceea ce privește activitatea de pregătire a Cererii de Finanțare, se impun următoarele considerații:

- se vor urmări proiectele cuprinse în lista de proiecte de transport din POIM publicată pe pagina de internet a POIM și a Organismului Intermediar pentru Transport și din Capitolul de transport al Master Planului General de Transport (prezentat în anexa nr.8 la prezentul ghid).
- este necesară corelarea acestora cu alte proiecte, mai ales cu Asistențele Tehnice de Management de Proiect și/sau Supervizare de Lucrări, finanțate prin POS Transport 2007-2013 sau cu alte proiecte finanțate din fonduri locale ori ale beneficiarilor.

Beneficiarii vor face dovada existenței unei capacități instituționale adecvate dovedite prin alocarea de personal suficient și prin înființarea unei Unități de Implementare a Proiectului (sau după caz, prin consolidarea UIP existente).

Procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare de sprijin privind pregătirea proiectelor de investiții va urma etapele prezentate la capitolul 4 din prezentul ghid, cu respectarea specificității acestor proiecte.

În cadrul proiectelor de sprijin pentru pregătirea cererilor de finanțare vor fi prevăzute, fără a fi în niciun fel limitative, următoarele livrabile:

- Rezumat al studiilor de fezabilitate anterioare, după caz;
- Un document integrator în care sunt reunite coerent concluziile și cele mai semnificative date din fiecare componentă a documentației tehnico – economice, din care să reiasă coerența metodologică a abordărilor;
- Analiza opțiunilor (Identificarea unor opțiuni de investiții eficiente, fezabile: pentru fiecare dintre aceste opțiuni va fi prezentată o gamă comprehensivă de costuri, inclusiv costurile măsurilor de reducere/compensare a impactului asupra mediului și costurile pentru asigurarea unui grad ridicat de siguranță; Definirea opțiunii fără proiect; Determinarea perioadei de referință a proiectului; Pregătirea input-urilor macro-economice), inclusiv prognozele și modelul de trafic;
- Analiza Cost-Beneficiu (Analiza financiară: costurile pentru scenariul fără proiect și opțiuni; input-urile de cheltuieli de capital pentru opțiunile de investiție; estimarea cheltuielilor de operare și mentenanță; estimarea veniturilor, după caz; valoarea reziduală; costurile de operare a vehiculelor; costul timp pentru utilizatorul de infrastructură; costul accidentelor; costurile poluării aerului; costurile pentru adaptarea la schimbările climatice; costurile de zgomot; costurile măsurilor de reducere/compensare a impactului asupra mediului; costurile operării și mentenanței infrastructurii; ipotezele și parametrii analizei economice; calcularea beneficiilor economice nete ale proiectului; calcularea indicatorilor de performanță socio-economică a proiectului și interpretarea rezultatelor; ipotezele și parametrii analizei financiare; determinarea fluxurilor financiare; determinarea contribuției Uniunii; profitabilitatea financiară a proiectului; sustenabilitatea financiară și funcțională a proiectului; Analiza de senzitivitate; Analiza de risc)
- Locurile de muncă create în implementarea proiectului;
- Locurile de muncă create prin operarea infrastructurii rezultate;
- Evaluarea de impact asupra siguranței aeroportuare;

- Auditul de siguranță;
- Analiza instituțională;
- Avize și acorduri;
- Proiect al cererii de finanțare;
- Documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare, inclusiv sprijin în contractare-licitare;

### Atenție!

În cazul în care anumite livrabile nu sunt acoperite de proiectul de sprijin sau de contractul de servicii, cererea de finanțare va specifica modul în care vor fi asigurate respectivele documente.

Beneficiarii vor atașa la cererea de finanțare documentația de achiziție pentru proiectul de pregătire.

## 3.4. Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi stabilit în directă corelare cu OS 2.3 și cu acțiunile selectate spre finanțare, conform secțiunii 2.1, în conformitate cu indicațiile din Anexele 1.

Obiectivul va face referire la modul în care investițiile propuse în infrastructura aeroportuară vor contribui la creșterea accesibilității și mobilității regionale, prin asigurarea centrelor regionale un mijloc rapid de acces spre capitala țării și alte centre regionale, prin intensificarea conexiunilor între principalele orașe, cât și cu piețele europene și internaționale, contribuind în acest fel la dezvoltarea economică națională și regională.

Totodată, va fi descris modul în care proiectul contribuie la indicatorii de rezultat ai programului (secțiunile corespondente pentru B.4.1. și B 4.2. din Cererea de finanțare și secțiunea Obiective proiect din proiectele de sprijin de pregătire proiecte).

Toate obiectivele specifice, acolo unde sunt identificate, vor fi cuantificate în indicatori. Modul de stabilire a indicatorilor este prezentat în secțiunea 1.6. a prezentului Ghid.

Pentru proiectele ITI Delta Dunării, se va menționa faptul că proiectul se încadrează în strategia ITI. Detaliile se vor completa la secțiunea **Relevanță**.

## 3.5. Context și justificare

Pentru proiectele noi se va prezenta (secțiunile corespondente B.3.1 și B.4.3 din Cererea de finanțare), modul în care este asigurată contribuția la îndeplinirea cerințelor prevăzute în:

- Regulamentul (UE) Nr. 1315/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport și de abrogare a Deciziei nr. 661/2010/UE.
- Master Planul General de Transport al României

## 3.6. Sustenabilitate

În cadrul acestei secțiuni (secțiuni corespondente din format proiecte majore A.5.1 și B.4.4) vor fi prezentate informații privind:

- modul în care va fi gestionată infrastructura după încheierea proiectului;
- măsurile planificate/luate de către beneficiar pentru a asigura utilizarea optimă a infrastructurii în faza de exploatare.

### 3.7. Relevanță

În cadrul acestei secțiuni se vor completa informații legate de relevanța proiectului în raport cu următoarele aspecte:

- Master Planul General de Transport
- Strategiile Europene relevante

La secțiunea relevanță, pentru strategiile selectate se va face o scurtă descriere a modului în care proiectul propus contribuie sau este relevant pentru strategiile selectate.

### 3.8. Complementaritate

Informațiile care vor fi evaluate în capitolul complementaritate permit Autorității de Management/Organismului Intermediar pentru Transport atât evaluarea capacității solicitantului de a implementa proiecte, cât și evitarea unui posibil caz de dublă finanțare.

Pentru această secțiune, solicitantul nu va completa informații suplimentare. Acestea vor fi preluate din sistem, așa cum au fost introduse de către acesta la momentul înregistrării, în secțiunile privind Finanțările anterioare / Finanțările solicitate.

În cazul în care proiectul propus este complementar cu proiecte promovate de către alte entități decât solicitantul, informațiile relevante se vor prezenta într-o anexă la cererea de finanțare.

### 3.9. Aplicarea principiilor orizontale

**Respectarea cadrului legal este obligatorie pentru orice solicitant sau beneficiar de finanțare din fondurile UE. Cerințele minime privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor se referă la facilitarea tuturor condițiilor care să conducă la respectarea legislației în domeniu.**

În cadrul proiectului se va face o descriere a *modului în care proiectul respectă legislația (acte normative, politici publice) în domeniul **egalității de șanse și dezvoltării durabile**. În acest sens se vor urmări recomandările cuprinse în Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020, publicat pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.*

#### **Șanse egale**

Egalitatea de șanse și de tratament are la bază participarea deplină și efectivă a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală.

Pentru a promova egalitatea de gen, nediscriminarea, precum și asigurarea accesibilității, principiul egalității de șanse și de tratament trebuie încorporat ca parte integrantă a diverselor stadii din ciclul de viață al unui proiect: definire și planificare, implementare, monitorizare și evaluare.



Proiectul trebuie să descrie acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Secțiunea aferentă din cererea de finanțare va detalia modul în care legislația aplicabilă va fi respectată în selecția membrilor UIP implicați în implementarea proiectului. De asemenea se va detalia modul în care legislația privind asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități se aplică și va fi respectată în realizarea infrastructurii.

### **Dezvoltarea durabilă**

Proiectul va promova dezvoltarea durabilă, în primul rând, prin finanțare unor activități orientate direct spre susținerea acesteia, urmărind în principal protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, biodiversitatea, rezistența în fața dezastrelor, prevenirea și gestionarea riscurilor, ca de exemplu:

- Implementarea unor soluții tehnice eficiente din punct de vedere energetic;
- Utilizarea de materiale prietenoase cu mediul (ecologice sau reciclate) și de soluții inovative în construcții și în construcția de infrastructură, indiferent de tipul acesteia;
- Reutilizarea deșeurilor provenite de pe urma construcției infrastructurii edilitare;
- Construirea de infrastructură verde.

Pentru proiectele de investiții, se vor identifica acele acte normative identificate în *Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020* – aplicabile proiectului.

## **3.10. Managementul de proiect**

La nivelul tuturor proiectelor se va nominaliza un responsabil de proiect, care are rolul de manager de proiect, această persoană putând fi și persoana de contact care asigură schimbul permanent de informații cu Autoritatea de Management/Organismul Intermediar.

În vederea implementării proiectelor, beneficiarul trebuie să facă dovada existenței unității de implementare a proiectului (UIP).

**Managementul de proiect** poate fi realizat cu personal propriu sau mixt (personal propriu și externalizare). Personalul propriu al solicitantului implicat în managementul proiectului se va constitui în Unitatea de Implementare a Proiectului, prin decizie a managerului solicitantului. CV-urile personalului vor fi completate în MySMIS (câmpul resurse umane).

Unitatea de implementare a unui proiect de investiții nou va fi, constituită, prin urmare, din:

- personalul propriu numit în componența UIP-ului, în vederea îndeplinirii următoarelor funcții și a altora, după cum se dovedește necesar pentru buna implementare a proiectului:
  - Manager de proiect;
  - Responsabil achiziții publice;
  - Responsabil obținere avize și acorduri;
  - Responsabili pentru managementul contractelor;
  - Responsabil protecția mediului;
  - Responsabil siguranță rutieră;

- Responsabil asigurarea calității;
- Responsabil Audit;
- Ofițerul de nereguli;

- și sprijinită, după caz, prin expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate activitățile aferente managementului proiectului.

Activitatea de management al proiectului include și expertiza tehnică necesară unei implementări la un nivel de calitate adecvat.

Informațiile privind managementul proiectului vor fi descrise la Capacitatea administrativă, tehnică și juridică a beneficiarului.

### **Atenție!**

Autoritatea de Management/Organismul Intermediar își rezervă dreptul de a face vizite la fața locului în vederea stabilirii funcționalității unităților de implementare a proiectului.

## **3.11. Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli**

În stabilirea bugetului proiectului se vor avea în vedere regulile de eligibilitate stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.399/2015, categoriile de cheltuieli din Anexa 5 la Ghidul solicitantului, precum și următoarele:

- Pentru justificarea bugetului propus, cererea de finanțare va fi însoțită de documente justificative pentru fiecare tip de cost (devize aprobate/contracte de lucrări/servicii/achiziții semnate, contracte similare/oferte de preț etc) sau referirea la standardele de cost existente;
- Proiectele de investiții noi vor respecta regulile de informare și publicitate din Manualul de Identitate Vizuală 2014-2020, precum și celelalte instrucțiuni în materie.

Se va avea în vedere ca activitățile previzionate să fie corelate cu planul de achiziții, având la bază o planificare realistă a tuturor activităților, ținând cont atât de resursele umane, cât și de resursele materiale alocate implementării proiectului.

În defalcarea bugetului pe ani se va ține cont de eventualele proceduri de achiziție și de durata acestora. Planificarea propusă se va transforma ulterior în calendar al cererilor de rambursare / cereri de plată ce vor fi anexe la contractul de finanțare.

Bugetul va fi prezentat defalcat după cum urmează, pe:

- activități (corelat cu C.1.);
- ani de implementare (secțiunea G.1.2 din Format major);
- amplasament/câmpuri de intervenție / formă de finanțare / tip teritoriu/ activitate economică / obiectiv tematic/mecanism aplicare teritorială (secțiunea B.2 din Format major).

În cazul AP 2, pentru proiectele naționale sau pentru proiecte care pot avea localizare parțială și în regiunea București-Ilfov, cheltuielile aferente acestei regiuni nu vor fi eligibile și vor fi identificate în proiect ca și cheltuieli neeligibile. Cheltuielile neeligibile aferente regiunii București-Ilfov se vor calcula pro-rata raportat la populație (populația din regiunea BI / populația României = 10,56%). Calculul s-a bazat pe datele puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică (baza de date Tempo) privind populația regiunii București-Ilfov în 2015 (2.284.200 persoane) și populația României (21.627.509 persoane).

Proiectele de investiții noi se vor justifica prin devizul aprobat și sumele vor fi cuprinse la categoriile de cheltuieli corespunzător valorilor în RON prezentate în devizul aprobat. Transformarea în EUR se va realiza la cursul inforeur aferent lunii anterioare depunerii cererii de finanțare. Acest curs se va păstra în cazul proiectelor majore adoptate de Comisia Europeană.

Având în vedere regulile menționate la punctul 1.8 beneficiarii vor prezenta distinct în planul financiar acele cheltuieli care sunt supuse ajutorului de stat. În funcție de particularitățile proiectului în cadrul planului financiar pot exista atât cheltuieli afectate de intensități diferite ale ajutorului de stat.

## Capitolul 4. Procesul de evaluare și selecție

### 4.1 Descriere generală

În cadrul OS 2.3 apelurile de proiecte sunt de tip “Primul venit, primul servit”, aferente categoriilor de proiecte prevăzute în Lista de proiecte de transport din POIM publicată pe pagina de internet a POIM și a Organismului Intermediar de Transport și din Capitolul de transport aerian al Master Planului General de Transport, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.666/2016.

În procesul de pregătire a proiectelor, Autoritatea de Management/Organismul Intermediar poate solicita sprijinul asistenței JASPERS/PASSA, după caz. Proiectele care vor beneficia de asistența JASPERS în faza de pregătire se vor introduce ca acțiuni în Planul de Acțiune JASPERS.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM / OIT redactează nota de aprobare a proiectului.

Pentru proiectele majore, după aprobarea de către AM POIM/OIT a proiectului major, acesta va fi transmis, de către AM POIM/OIT, fie serviciilor Comisiei Europene (COM) prin sistemul electronic SFC2014, fie către organismul desemnat pentru realizarea unei evaluări independente - Independent Quality Review (IQR), respectiv JASPERS IQR. În cazul în care proiectul major va fi transmis către COM, acesta va fi însoțit de “Completion Note” elaborată de JASPERS. Dacă se optează pentru utilizarea JASPERS IQR, notificarea pentru proiectul major care se va transmite COM se va face conform Art. 102 din Regulamentul UE nr. 1303/2013. Transmiterea proiectului spre COM sau IQR se face de către AM POIM/OIT. În cazul proiectelor majore făcute doar cele care au modificări semnificative față de comunicarea fazării în perioada precedentă de programare pot fi evaluate cu JASPERS IQR, în cazul în care se optează în acest sens.

Eventualele documente suplimentare, altele decât cele menționate în prezentul ghid pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului de pregătire a proiectului sau de evaluare la nivelul COM/JASPERS IQR.

Având în vedere operaționalizarea OIT, acesta va prelua de la AM POIM demersurile deja realizate în procesul de pregătire, și va asigura evaluarea și selecția proiectelor.

#### 4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare

În cadrul acestei etape se vor verifica următoarele:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare și includerea tuturor anexelor obligatorii;
- Modalitatea de completare a cererii de finanțare.

Pentru verificarea conformității administrative și de eligibilitate a cererii de finanțare se utilizează un sistem de evaluare de tip DA / NU / NA.

Verificarea eligibilității presupune respectarea regulilor privind eligibilitatea solicitanților și a proiectelor, verificarea fiind realizată conform cerințelor definite în acest ghid.

În cazul respingerii proiectului, solicitantul va fi informat în scris asupra motivelor respingerii. Dacă proiectul nu îndeplinește toate criteriile stabilite este respins.

**Atenție!**

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care, pe baza justificării primite din partea Solicitantului, OI acorda o extindere a acestui termen

Numai cererile de finanțare eligibile (care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a admisibilității și eligibilității) sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea tehnică și financiară a proiectului.

La finalizarea procesului de verificare administrativă și a eligibilității, solicitantul va fi informat în scris privind îndeplinirea sau neîndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă și de eligibilitate.

#### **4.1.2 Evaluarea tehnico-economică a cererilor de finanțare**

Evaluarea proiectelor se face după trei criterii majore:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 20 puncte;
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 60 puncte;
- Sustenabilitatea proiectului – 20 puncte.

Fiecare dintre cele trei criterii este împărțit în subcriterii punctate corespunzător. Nota pe fiecare criteriu în parte se calculează prin însumarea notelor acordate tuturor subcriteriilor care îl compun. Punctajul total acordat proiectului reprezintă suma notelor acordate celor 3 criterii, respectiv între 0 și 100 de puncte.

Punctajul minim pentru fiecare criteriu este după cum urmează:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 8 puncte;
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 40 puncte;
- Sustenabilitatea proiectului – 12 puncte.

Obținerea punctajului minim pentru fiecare criteriu nu asigură promovarea spre finanțare. Pragul de calitate pe care fiecare proiect trebuie să îl întrunească pentru acordarea finanțării nerambursabile este minim 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte.

Astfel, dacă proiectul obține punctajul minim alocat fiecărui criteriu, respectiv un total de maxim 60 de puncte, acesta va fi respins.

Proiectele care obțin 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte, vor fi declarate ca selectate pentru acordarea finanțării nerambursabile.

Evaluarea proiectului va permite aprecierea contribuției proiectului la îndeplinirea obiectivelor POIM, la implementarea legislației relevante cu privire la sectorul de transport din România. Se va urmări ca propunerea de proiect să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu privire la operațiunile propuse, termenele de realizare, eficiența investițiilor. Se va evalua coerența între problemele identificate, obiectivele proiectului, activitățile propuse și rezultatele estimate. Toate activitățile propuse în proiect trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Se va evalua dacă resursele folosite pentru implementarea proiectului sunt suficiente. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Bugetul proiectului, defalcat pe categorii de cheltuieli trebuie să fie transparent și coerent.

Evaluarea se va face conform Grilei de evaluare din Anexa 3.

### **Atenție!**

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;

Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care, pe baza justificării primite din partea Solicitantului, OI acorda o extindere a acestui termen

Etapă de clarificări descrisă mai sus se aplică evaluării realizate la nivelul AM POIM/OIT. În etapa de evaluare a proiectului la nivelul Comisiei Europene / JASPERS IQR, etapele de clarificări nu se supun regulilor de mai sus.

Eventualele documente suplimentare aplicabile unor situații punctuale pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului de pregătire sau de evaluare la nivelul COM/ JASPERS IQR.

Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării se va întocmi o notă de aprobare a finanțării. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii.

## **4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor**

În cadrul O.S 2.3, sunt finanțate proiecte incluse în portofoliul de proiecte al POIM 2014 – 2020 ca urmare a necesarului de investiții în sectorul de transport aerian fundamentat prin MPGT.

În situația în care solicitanții sunt nemulțumiți de repingerea proiectului în oricare dintre etape, inclusiv în etapa de contractare, aceștia au posibilitatea de a contesta acest rezultat.

Orice contestație formulată împotriva deciziei de respingere a cererii de finanțare se adresează OIT în termen de 5 zile de la informarea privind decizia de respingere, putând fi depusă direct la sediul OIT, ori trimisă prin poșta scrisă sau electronică.

Contestația trebuie să cuprindă datele de identificare ale solicitantului contestator, decizia contestată, motivele pe care se întemeiază, precum și semnătura reprezentantului legal și ștampila. Nerespectarea acestor condiții de formă atrage sancțiunea nulității.

Analiza contestației va conține o reiterare a procedurii urmate în evaluarea și selecția proiectului și modul în care au fost verificate elementele supuse contestației.

Nota privind analiza contestației se va încheia cu o recomandare privind modul de tratare al contestației. Astfel contestația poate fi admisă sau respinsă.

În perioada de analiză a contestației este posibil să fie necesare deplasări în teritoriul sau la sediul beneficiarului perioada acestor deplasări nu se include în termenul de soluționare a contestației.

În cazul în care contestația se admite, în termen de 5 zile lucrătoare se transmite la beneficiar informarea privind admiterea contestației, iar evaluarea proiectului se reia automat de la etapa procedurală afectată de contestație respectându-se termenele secțiunii relevante din prezenta procedură.

În cazul în care contestația se respinge adresa de informare privind decizia se va elabora în două exemplare, va fi motivată și va fi comunicată în termen de 5 zile de la soluționarea contestației la beneficiar. Evaluarea proiectului realizată până la momentul contestației rămânând nemodificată.

Solicitantul finanțării poate ataca decizia de respingere a contestației la instanța judecătorească. Hotărârea judecătorească definitivă este obligatorie pentru OIT.

## Capitolul 5. Contractarea proiectelor

Contractul de finanțare (CF) reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, cu titlu oneros pentru beneficiar, de adeziune, comutativ și sinalagmatic prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM / OIT redactează nota de aprobare a proiectului și contractul de finanțare și transmite solicitantului cele două/trei exemplare ale contractului, în vederea semnării de către reprezentantul legal al beneficiarului. Pentru proiectele majore, contractul de finanțare poate fi semnat înainte sau după emiterea deciziei de către Comisia Europeană de aprobare a proiectului.

Solicitantul va încărca în MySMIS 2014 documentele solicitate, în funcție de disponibilitatea sistemului electronic.

Versiunea finală a contractului de finanțare (în special clauzele specifice și anexele) vor fi comunicate ulterior beneficiarilor.

Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o scrisoare de respingere, în cazul în care (lista nu este exhaustivă):

- documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului sau nu se mai află în perioada de valabilitate;
- se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către AM POIM / OIT și / sau nerespectarea termenului limită de returnare a celor două/trei exemplare de contract semnate și stampilate.

### ATENȚIE!

Contractele de finanțare reprezintă contracte de adeziune, cu clauze prestabilite ce nu pot face obiectul negocierilor dintre părți.

În cazul proiectelor respinse, AM POIM/OIT va comunica solicitantului motivele respingerii cererii de finanțare, existând posibilitatea ca solicitantul să retransmită propunerea de proiect revizuită.

Solicitantul se obligă ca toate documentele transmise să fie în formatul prevăzut de lege și în vigoare la data depunerii acestora, în caz contrar neputându-se încheia contractul. Numai după ce se constată îndeplinirea tuturor condițiilor solicitate descrise mai sus poate fi demarată procedura de încheiere a Contractului de finanțare. Solicitantului îi vor fi transmise cele două/trei exemplare ale CF în vederea

semnării de către acesta. Transmiterea către solicitant se va face cu asigurarea unui mijloc de probă a primirii contractului.

Contractul de finanțare va fi semnat de către reprezentanții AM POIM, OIT și reprezentantul legal al solicitantului, contractul de finanțare intrând în vigoare la data semnării ultimei părți semnate. Solicitantul are obligația de a semna și ștampila, după caz, contractul pe fiecare pagină și pe fiecare exemplar și de a returna în termenul solicitat de AM POIM/OIT (5 zile de la data primirii documentului) cele două/trei exemplare însoțite, eventual, de orice alt document solicitat prin contract. În cazul în care solicitantul nu respectă termenul de semnare a CF și returnare la AM POIM, AM POIM își rezervă dreptul de a respinge finanțarea CF.

Procedura de contractare poate diferi de cea descrisă în Ghidul Solicitantului, în corelare cu funcționalitățile MySMIS. Prin urmare, va fi comunicată ulterior beneficiarilor.

Beneficiarul trebuie să păstreze și să pună la dispoziția organismelor abilitate inventarul asupra activelor dobândite prin finanțarea din instrumente structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a POIM.

#### **ATENȚIE!**

AMPOIM/OIT poate decide rezilierea contractului de finanțare în situația în care Beneficiarul nu a semnat cel puțin un contract de bază aferent investiției și nu a lansat implementarea de activități care fac obiectul acestuia, într-un termen de 12 (doisprezece) luni de la data intrării în vigoare a Contractului de finanțare. Procedura de reziliere se va aplica conform prevederilor din Contractul de finanțare.



## ANEXE

### Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare

1.1.A. Formular pentru transmiterea informațiilor privind proiectele majore – engleza

1.1.B. Formular pentru transmiterea informațiilor privind proiectele minore – română

1.2. Cerere finanțare pentru proiecte de sprijin în pregătirea proiectelor vizând activități care nu fac obiectul ajutorului de stat

### Anexa 2. Fișă de control a Cererii de finanțare (pentru solicitant)

### Anexa 3. Grile de verificare și evaluare a Cererilor de Finanțare

Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, declarația privind conformitatea cu ajutorul de stat)

### Anexa 5. Categoriile de cheltuieli

### Anexa 6. Model contract de finanțare

### Anexa 7. Indicatorii de mediu

Anexa 8. Lista proiectelor eligibile din POIM pentru sectorul aerian (se actualizează periodic) și Capitolul de Transport aerian din Master Planul General de Transport

Anexa 9. Schema de ajutor de stat de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura aeroportuară aferentă Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM 2014-2020), Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectivul specific 2.3 – Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor

### Anexa 10. Activități de natură non-economică eligibile pentru sectorul aerian

### Anexa 11. Grile de ajutor de stat

Anexa 12. Metodologie de verificare a îndeplinirii condiției ca întreprinderea să nu se afle în dificultate

Anexa 13. Lista de verificare și evaluare a întreprinderilor în dificultate